

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V upravnistvu:

Za celo leto naprej . K 22.40
za pol leta " " 11.20
za četrt leta " " 5.60
za en mesec " " 1.90
S pošiljanjem na dom stane na mesec 2 K. Posamezne št. 10 v.

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna petstvrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za več ko trikrat " 9 "

V reklamnih noticah stane enostolpna garmondvrsta 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja:

vsak dan, izvenom nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. Sprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Upraviškega telefona št. 188. —

Današnja številka obsega 8 strani.

Sad'arska enketa.

Kakor smo poročali nedavno, vršila se je 1. t. m. pri kranjskem deželnem odboru sadjarska enketa, ki ji je bila naloga proučevati vobče močno zanemarjeno kranjsko sadjarstvo in poročati, kako bi se isto dalo izboljšati čim preje in čim uspešneje.

Zborovalci so bili vsi edini v tem, da je treba zlasti na dve strani zastaviti vse sile, ako hočemo propadlo sadjarstvo dvigniti na tisto stopinjo napredka, ki jo zasluži zaradi svojega velikega gospodarskega pomena. Vse obravnave in sklepi merijo namreč na to, da je treba 1. izboljšati sadni material in 2. obenem skrbeti za to, da se vpelje, razvije in udomači primerna sadna uporaba. Tako se bode potem racijonelne produkcije in potom ureditve konsuma v doglednem času dosegel tudi v sadjarstvu tak uspeh, kakor ga opazujemo pri drugih kmetijskih panogah, ki so veljale še pred malo leti za zanemarjene.

I. Sadna plemena. Kletarski nadzornik g. Fr. Gombač, ki pozna vso našo deželo do zadnjega kotička, jo je razdelil v takozvana sadjarska okrožja, ki se bodo pozneje izpopolnjevala vedno bolj in bolj. Določil je sadna plemena, ki se imajo v posameznih okrožjih najbolj priporočati in širiti. Glede pridobitve in razširjenja enotnega in krajevnim razmeram primerne sadnega materiala (drevja) je podal koncem svojega poročila sledeče predloge:

1. Da se more pridelati in pomnožiti v velikem številu posameznim krajem prikladnih sadnih vrst, trebalo bi napraviti dve ali vsaj eno jako obsežno deželno drevnico ter razdeljevati le tega drevesa v prvi vrsti kmetijskim korporacijam in občinam, ki bi morale skrbeti za pravilno zasaditev zlasti občinskih zemljišč in javnih potov.

2. V vsakem okrožju, kjer se namestava vpeljati nova ali pa razmnožiti že tam udomačena dobra sadna vrsta, bi se morali napraviti pod deželno kontrolo stoječi preizkuševalni sadovnjaki ter iz teh nasadov brezplačno razdeljevati cepiče med sadjarje dotičnega okraja.

3. Da se povzdigne kupčija s kranjskim sadjem v tujino, mora se delovati zlasti pri podružnicah in šolskih drevnicah na to, da se pomnožuje kolikor možno malo vrst ter večinoma le tako sadje, ki se dolgo časa drži, ki prenese tudi najdaljši transport in ki se da tudi tehnično vsestransko uporabiti, n. pr. za napravo sadnega mošta, za kompot, sušenje itd.

II. Sadne vrste. Strokovni učitelj g. Zdolšek je obširno poročal po kateri poti bi bilo hoditi, da bi se s časom določile sadne vrste za posamezna sadjarska okrožja, da bi se v tem oziru dosegla enotnost, ki je ravno za uspešen razvoj sadjarstva tako krvavo potrebna. Soglasno so se sprejeli sledeči tozadevni sklepi:

1. Vsako leto, v katerem sadno drevje vsaj deloma obrodi, naj se priredijo v posameznih krajih sadne razstave manjšega obsega, ki bi pokazale, kaj se da v dotičnem kraju dobrega pridelati in kaj doseči s posameznimi vrstami. Pri razstavah bi bilo vplivati na to, da razstavijo posamezni posestniki večje množice ene vrste kot »vzorec« pridelanega sadja in ne samo najlepših izbranih komadov. Ta razstava naj ima obenem tudi namen sadnega čenja.

2. K tem razstavam bi bilo povabiti strokovnjake, ki se jim poveri naloga, da določijo sčasoma »normalni sortiment« za deželo. Ti strokovnjaki bi pa morali pri tej priliki tudi proučevati uspehe sadjarstva v posameznih krajih dotičnega okraja in ne, da bi se omejili samo na razstave.

3. Kakor hitro se nabere dovolj zanesljivega gradiva, da se z neko gotovostjo določi najbolj zanesljive vrste, se skliče zopet enketa, ki bi predloženi ji material pretresovala in slednjič določila vrste, ki naj se v deželi razmnožijo v veliki meri. S to enketo naj bo združena deželna sadjarska razstava.

Dokler se ne določi končni »normalni sortiment« se po daljši debati sklene priporočati in razmnoževati sledeče sadne vrste:

1. Za Dolenjsko v obče jablane: Mašanger, Rmeni bellefleur, Baumanova rajneta. V boljših in najboljših legah: Dolenjska voščenska, Kanadka, Ananasova rajneta in Tafelček. V slabih in bolj suhih legah: Rdeči iz Lož. — Hruške: Dielovka, Avranžerca, Liegelovka, Napoleonovka. V najboljših gorkih legah: Zimska dekanka.

2. Za Gorenjsko v obče, jablane: Mašanger, Dancingerjev robač, Baumanova rajneta, Parkerjev peping. V gorkih zavetnih legah: Rmeni bellefleur, Kanadka, Ananasova rajneta, Beli zimski kalvil (le kot špalir ob južnih zidovih). — Hruške: Dielovka, Avranžerca, Boskova steklenka, Pastorovka Napoleonovka, Zimska dekanka (kot špalir v najboljših legah).

3. Za Notranjsko, izvzemši Vipavo, jablane: Dancingerjev robač, Baumanova rajneta, Angleška bolniška rajneta, Bobovec, Mašanger (v ne pre-suhi zemlji). V najboljših rodovitnih legah (brez burke): Kanadka. — Hruške: Boskova steklenka, Napoleonovka, Pastorovka.

Za Vipavo: Boskova steklenka, Napoleonovka, Dielovka (v bolj vlažni zemlji), Amanlijeva maslenka, Bruta bona, Formentinka, Zgodnja Magdalena, Koperčerca.

Ker je ta seznam le začasnega pomena, so se vpoštevale samo jablane in hruške.

III. Sadna trgovina. Da bi sadna trgovina dajala na kranjskem najlepših dohodkov, je več kot gotovo, da je pa ravno ta trgovina pri nas še malo znana, je pa tudi resnica. Vzroka temu poslednjemu dejstvu sta pred vsem dva, in sicer:

1. Kranjski sadjarji nimajo za kupčijo primernih enotnih vrst v večji množini, ampak navadno najdemo tudi pri boljših sadjarjih in ugodnih krajih toliko vrst, kolikor dreves. — 2. Naši sadjarji v obče ne znajo prirediti sadja za kupčijo.

Zato je podal deželni sadjarski inštruktor Humek koncem svojega poročila sledeče predloge v uvaževanje: V povzdigo trgovine s svežim sadjem na kranjskem je treba:

1. Izboljšati sadni material (sadno drevje). To naj se doseže z določitvijo primernih kupčijskih sadnih vrst in z doslednim vzgajanjem in zasajanjem samo teh vrst in pa s precepljevanjem dobro rastočih dreves slabih vrst.

2. Poučevati sadjarje. Sadjar se mora poznati z najpotrebnejšimi trgovskimi zahtevami. Razven pravilne gojitve sadnega drevja priučiti se mora tudi pravilnega ravnanja s sadjem, pred vsem obiranja, sortiranja, shranjevanja, vkladanja in prevažanja.

3. Pridobiti našemu sadju ime na svetovnem trgu. To se bo doseglo potem reelnih trgovskih zvez in potom sadnih razstav.

4. Prirejati domače sadne razstave, združene s sadno prodajo. Proučiti je treba, kako bi se vpeljali sadni semnji.

IV. Domača sadna uporaba. Noben pridelek se pri nas tako slabo ne uporablja, kakor ravno sadje; to nam kaže vsako dobro sadno leto. Posebno je prišlo popolnoma ob veljavo sušenje sadja. Popolnoma je neznana med prostim ljudstvom najraznovrstnejša uporaba sadja, kot sadne konzerve, sadni sokki itd.

Na podlagi jako stvarnega poročila je podal strokovni učitelj g. Zdolšek sledeče misli v presojo: Domača uporaba sadja naj se izkuša dvigniti:

1. S praktičnimi kletarskimi tečaji za napravo sadjevca.

2. Za razširjenje sadjevca naj se dela reklama.

3. Za sušenje sadja je treba prirediti praktične tečaje, ki bi bili v zvezi s tečaji za vkuhanje sadja in če so razmere ugodne, tudi s tečaji za napravo sadjevca. Taki tečaji naj bodo tri- do štiridnevni, kakor na Nižjem Avstrijskem, in bi morali biti potovalni. Prirejajo naj se tudi po mestih, pred vsem v Ljubljani, ker so taka središča najboljši odjemalci sadja in dokler ne privadimo mestnih prebivalcev na sadne konzerve, se bodo te le težko udomačile na deželi.

4. V gospodinjstvih šolah se naj polaga največjo važnost na domačo uporabo sadja.

V. in VI. Sadna industrija in sadjarske zadruge. Zadnji dve točki dnevnega reda je združil poročevalec gosp. Rohrman v eno celoto in razvil mnogo lepih misli, vrednih vsega uvaževanja. Sadna industrija je pri nas mogoča skoraj edino le na podlagi združništva. Pa tudi uspešen razvoj sadne kupčije je odvisen v prvi vrsti od dobro zasnovanih in pravilno poslujočih zadrug. Vprašanje je le, ali naj se ustanovi najprej v Ljubljani deželna sadjarska zadruga, ki naj bi takorekoč rodila zadruga-podružnice po deželi, ali naj se osnujejo krajevne zadruga najprej po deželi, koder so za to ugodna tla. Ko bi število teh zadrug zadostno naraslo, bi se še-le osnovala centrala v Ljubljani, ki bi jo potem podpirale in zalagale zadruga po deželi.

Vsekako je treba pri snovanju sadjarskih zadrug največje previdnosti in se mora vsa zadeva predvsem dobro proučiti.

Poročevalec je predložil enketo sledeče resolucije, ki so se sprejele soglasno:

1. S poukom naj se pripravljajo tla za osnivanje sadjarskih zadrug.

2. Šola na grmu naj se opremi z vsemi potrebnimi pripomočki za industrijsko uporabo sadja.

3. Delati je na to, da se sčasoma osnuje v Ljubljani osrednja sadjarska zadruga v zvezi s sadno trgovino in sadno industrijo.

Ako se izpeljejo vsi ti načrti, smemo opravičeno upati, da bode napočila tudi za kranjsko sadjarstvo boljša doba, da bodo v doglednem času zginile s površja pragozdom podobne sadne gošče in da bo delavno slovensko ljudstvo tudi sadno drevje jelo prištevati med kulturne rastline, ki le tedaj dajejo zadovoljiv dohodek, ako se obdelujejo in oskrbujejo racijonelno.

Notranji položaj.

O položaju poročajo listi: Krščanski socialci in vlada sodita, da je zdaj položaj ugoden za češko-nemško spravo, a da bodo v najboljšem slučaju zdaj komaj sklepali, kako bi se pogajali in sanirali češke deželne finance.

Bienert h bo poročal vladarju šele po Novem letu o političnem položaju, nakar se odloči krona glede na sestavo nove vlade. Nemški listi trde, da je neverojetno, da bi se sestavilo čisto parlamentarno ministrstvo.

Nemški nacionalci trde, da ostane ministra dr. Hohenburger in Weiskirchner kakor tudi grof Stürgkh.

Češki krogi izjavljajo, da ni izključeno, da bo zboroval češki deželni zbor 14 dni. Če se to zgodi, bo sklican državni zbor šele koncem januarja.

Bukovinski listi objavljajo besedilo kompromisa, ki sta ga sklenili nemško-nacionalna in krščansko-socialna stranka glede na bukovinski deželni zbor. Nemški nacionalci dobe po tem kompromisu štiri, krščanski socialci pa tri deželnozbornske mandate. Nemci imajo zagotovljenih v bukovinskem deželnem zboru 7 mandatov. Obe stran-

ki se obvezeta, da bosta v narodnem in gospodarskem oziru složno postopali. Sestavi se ljudski svet, v katerem bosta imeli obe stranki po pet članov.

V Budimpešti sta odpotovala zunanj minister grof Aehrenthal in vojni minister Schönaich. Tudi mornariški poveljnik grof Montecuccoli je odpotoval v Budimpešto, kjer je že konferiral z ogrskim trgovinskim ministrom pl. Hieronymom.

Iz Hrvaške.

S položajem na Hrvaškem ni zadovoljna niti koalicija s Starčevićanci, ki je pri konstituiranju sabora bila poražena, a tudi ne Stranka prava. Ta je sicer s svojo taktiko dosegla, da ni prišel v saborsko predsedstvo noben Srb; a kaj pomaga sabor, ko pa ga je ban takoj odgodil za cel mesec, ne da bi mu predložil niti proračun, sam pa se odpravlja na počitnice v Italijo.

Dve Srbom prijazni naredbi hrvaške deželne vlade sta izšli te dni. Prva dovoljuje zopet preje običajno praznovanje sv. Save, druga pa, da smejo pravoslavni duhovniki šolska izpričevala podpisati v cirilici. Proti temu noben pameten človek ne more ničesar imeti.

PRESTOLONASLEDNIK NE OBIŠČE RUSIJE.

Dementira se poročilo nekega berlinskega lista, da se udeleži avstrijski prestolonaslednik ruskega dvornega lova.

ITALIJANSKI POSLANIK NA DUNAJU ODLIKOVAN.

»Politična korespondenca« poroča, da je podelil cesar veliki križ Leopoldovega reda vojvodi Avarna, ki zastopa kot poslanik že sedem let italijansko vlado na Dunaju.

ČETAŠKI BOJI PRI TIRANI.

V tiranski okolici so se spopadli turški vojaki z neko 25 mož močno vstaško četo, ki je izgubila 5 mrtvih in 4 ranjence, ostali četaši so pobegnili. Turki imajo 4 ranjence. Deset mož močna bulgarska četa je v razloški okolici streljala na orožniško patroljo in ustrelila dva orožnika.

NOVI DOGOVORI S SRBIJO.

Iz Belgrada se poroča, da se sklepejo štiri nove konvencije med Srbijo in Avstro-Ogrsko glede na 1. konzulate, 2. pravosodje, 3. zapuščine in 4. na izročitev hudodelcev.

VSTAJA NA KAROLINSKIH OTOKIH.

Na Japu, največjem otoku Karolinskih otokov, ki je naselbina Nemčije, je izbruhnila vstaja. Vstašev je 200 do 250. Imajo 90 pušk.

USODNA POMOTA.

Iz Pariza se poroča: »V kaznilnici Figueras se je pripetila ponoči na ponedeljek usodna pomota. Divjal je hud vihar, vse luči so ugasnile, ko sta patroljirali dve vojaški patrolji. Patrolji sta smatrali, da sta naleteli na kaznjence in sta pričeli streljati ena na drugo. Usmrčen je bil neki deseterik, nevarno ranjena pa neki stotnik in neki vojak. Straženje so zadnje čase zelo poostriili, ker sta zadnji čas pobegnili dva kaznjenca.

ŽALOSTNA SMRT BIVŠEGA BULGARSKEGA MINISTRA.

Ko je šel bivši bulgarski minister Paljakov v sobranje, da izjavi glede na predlog, po katerem se postavi na obtožbo, ga je zadel mrtvoud. Paljakov je takoj umrl. Mrtvoud ga je zadel, ko je stopil v dvorano. Sejo so takoj odgodili do četrtega.

VIHARNI PRIZORI V TURŠKI ZBORNICI.

V turški zbornici so se dne 25. t. m. hudo sporekli. Notranji minister Talaat bej je zakričal na mladoturka izmeta lopov. Izmet ni bil tiho in je

vrnil ministru psovko z nesramnost in lopov. Ministra je psoval tudi Said. Minister je nameraval odstopiti, a so ga pregovorili, češ naj tega ne stori.

RUSIJA OBNAVLJA VOJNO BRODOVJE.

Iz Peterburga se poroča, da namestava Rusija zgraditi štiri velike vojne ladje, ki bodo stale 650.000.000 rubljev.

Delovanje agrarne operacije na Gorenjskem v l. 1910.

Malokomu je znano uspešno in tiho delovanje naše deželne komisije, oziroma agrarne operacije.

S pomočjo države, dežele in interesentov s ponosom lahko pokaže na razne objekte, koje je izvršila v povzdigo našega planšarstva, glede izboljšanja planin in deloma tudi pašnikov.

Zlasti delo napreduje, odkar načeljuje isti komisiji dež. referent, vladni svetnik Oton pl. Detela. V tehničnem oziru moram pohvaliti g. agrarnega komisarja I. Pressel-na. Isti izdeluje načrte za hleve, sirarne, vodovode, vodnjake, pota itd. ter delo sam vodi in nadzoruje. Agrarni komisar dr. Vrtačnik pa spretno izvrši pravno razmerje interesentov.

Naj sledi kratek popis izboljševalnih del, katere je izvršila agrarna operacija v tekočem letu.

1. **Planina Velopolje** (južno pod Triglavom) in k tej spadajoče planine Krstenica, Mišelj-Vrh, Zajamniki, Jelje, Konjska dolina in domači pašniki, solastnina posestnikov iz Čenčnice, Podjelij, Jereke in Koprivnika (Bohinj).

Domači pašnik se je v pretečenem letu očistil in iztrebil paši kvarljivega grmovja in prosto ležečega kamenja. Planine Zajamniki, Jelje, Konjska dolina preskrbele so se z vodo (zajeli so se studenci), napravile cisterne (kapnice) in korita za napajanje živine, letos pa se je nadaljevalo na visoki planini s potrebnimi zgradbami. Na Velepoltju zgradila se je sirarna že v minulem letu, letos pa se je postavil odprt hlev za 100 glav goveje živine.

Ta hlev sestoji iz dveh razpredelkov, v vsakega pride po 50 glav govedi. Razpredelka sta po 13 metrov dolga in po 17 metrov široka.

Na planini Krstenici se je letos dogradila nova sirarna. To poslopje, ki je 9-2 m dolgo in 8-2 m široko, je v pritičju zidano iz kamenja, na njem je postavljeno leseno nadstropje. V pritičju so naslednji prostori: kuhinja za sir s shrambo za mleko in klet za sir. Poleg teh prostorov je tudi kuhinja za pastirja in shramba. Iz kuhinje za sir peljejo lesene stopnjice v prvo nadstropje, v katerem se nahajajo trije spalni prostori.

2. **Planina Šavnik** se razprostira nad južno stranjo Bohinjske doline na severnem pobočju »Možica« in je skupna last posestnikov iz Nemškega Rovta. K njej spada tudi domači pašnik pri Nemškem Rovtu.

Ko se je lansk leto domači pašnik, ki je bil preprežen z grmovjem, iztrebil in očistil in ko se je zgradil vodovod do vasi udeleženi posestnikov, pričelo se je letos z izboljševanjem planine. V prvi vrsti je bilo treba zgraditi pot za gonjo živine; zgradila se je v dolžini 865 m na novo. Ta pot veže planinsko stajo z ono višje ležečo planino, na kateri se je zgradil v letošnjem poletju vodnjak — nabiralnik — za 30 kubičnih metrov obsega in ob njem sezidalo cementno korito za napajanje živine.

3. **Planina Vogu**, leži na primorski meji južno od bohinjskega jezera.

Te planine so deležni posestniki iz Bohinjske Bistrice. K nji pripada pašnik, katerega uživajo prej imenovani skupno s posestniki iz Raven. Ta pašnik razprostira se med Bohinjsko Bistrico in Ravnam. V tekočem letu zgradila se je med omenjenima krajema lepa, 2600 m dolga, 4 m, v ovinkih 5 m široka cesta s kamenito cestno podlogo in potrebnimi mostovi čez hudournike.

4. **Zabreznška planina**. Ta planina, ki meri 128 ha, se razprostira na južnem pobočju Stola in je last posestnikov iz Zabrznice in Sela.

Letos se je zgradilo na tej planini sledeče: zidan, zaprt hlev za 72 govedi, ki obstoji iz dveh oddelkov, tako da pride v vsak oddelok po 36 glav živine. Zgradba je 17-4 m dolga in 14 m široka. Skozi sredino vsakega oddelka napravljen je tlakovan hodnik po 1 m širok. Na vsako stran hodnika nahaja se 35 cm širok cementiran žleb, ki odvaža gnojnico v jamo za gnoj. Poleg žlebov so ležišča za živino, katera so krita z lesenimi, 6 cm debelimi plohi. Jasli so lesene in široke 50 cm. Iz hleva odvajata dva jarka gnojnico v jamo, ki je sezidana ob strani hleva.

Del domačega nerodovitega pašnika pa se je posadil s tri leta starimi smrekovimi sadikami.

Poleg hleva postavljena je tudi pastirska koča. V nji je kuhinja, shramba, v podstrešju spalni prostor.

5. **Planina »Pod Stolom«**, ki meri 86 ha, meji na prej imenovano planino — južno pobočje Stola — in je skupna lastnina posestnikov iz Breznice in Doslovč.

Na tej planini se je začelo letos izboljševanje s tem, da se je, kakor na prej imenovani planini, sezidal zaprt hlev za 49 glav živine. Njega dolžina znaša 23-7 m, širina 7-8 m. V splošnem pa je hlev zgrajen, kakor prej imenovani.

Dalje se je postavila na tej planini zidana, 5 m dolga in 4-5 m široka pastirska koča, v kateri se nahaja poleg kuhinje shramba, v podstrešju spalni prostor.

6. **Planina Klopice**, tudi Kofce imenovana, leži na južni strani Košute. Na to planino se pride od Sv. Ane pod Ljubelom v dveh urah in so nje lastniki trije posestniki iz Sv. Ane in Pristave. Na tej planini se je postavila prostorna lesena koča, obstoječa iz štirih oddelkov, dalje se je postavil lesen hlev za 68 glav goveje živine, sezidala sta se dva nabiralnika (reservoarja) z dvema vodovodoma, ki polnita dve betonski koriti za napajanje živine.

Dobri del te planine očistil se je prosto ležečega kamenja in grmovja, na nevarnih mestih pa se je zasadil živ plot iz smrek.

Vsa izboljševalna dela na tej planini so uspešno dokončana.

7. **Planina »Pungrat«** leži na istem pobočju Košute v raztezi 126 ha in je last posestnikov iz Brezij pri Mariji Pomagaj.

Ta sicer zelo lepa planina je bila brez vsake vode in se je v zadnjem času našel studenec, kateri pa je 120 m višje kakor stari planinski stan. Ta studenec se je zajel v nabiralnik in od tam napeljal do stanu v dolžini 760 m po železnih pocinjenih ceveh, kjer sta zgrajeni dve cementni koriti za napajanje živine. Ker se ni našel na planini nikak primeren prostor za zgradbo novega planinskega stanu vsled nevarnosti pred plazovi, dovolil je na tej planini tudi udeleženi graščak gospod baron Born, da se sme na njegovem, bolj varnem svetu postaviti nov planinski stan.

V letošnjem poletju zgradil se je zaprt, zidan, s smrekovimi deščicami krit hlev, proračunan za 80 glav živine. Hlev je takozvani prečni hlev in obstoji iz štirih oddelkov. V vsakem takem oddelku ima po 20 glav govedi dovolj prostora.

Hlev je glede snaznosti in higijene po najmodernejšem načinu zgrajen.

8. **Lešanska planina**. Ta planina, ležeča na Doberci, tvori skupno lastnino posestnikov iz Leš. Ker je planina, dasi je na njej dobra krma, brez vsakega studenca, morala se je ob času suše gnati živina vsled pomanjkanja vode s planine. Zato se je zgradil vodnjak za 45 kubičnih metrov vsebine. Dežnica se zbira s pomočjo žleba v cementirano zajedo, od koder teče skozi čistilnik v vodnjak. Iz vodnjaka, v katerem tudi ob najhujši suši ne bode primanjlo vode, so napeljane železne cevi v lepo betonsko korito, katero se je zgradilo nekoliko nižje od vodnjaka.

9. **Planina »Porezen«**. Ob primorski meji leži posestnikom iz Sorice lastna planina, imenovana Porezen. Deželna meja se vleče po robu tega hriba. Ona stran, ki leži na Kranjskem, je lepa položna ploskev, obrnjena proti vzhodu, medtem ko je primorska stran strma in skalnata.

Na planino se goni navadno goveja živina in konji. Ob pretečenem treskanju in nevihti beži živina na primorsko stran, ki ni tako izpostavljena viharjem, vendar pa se na strmem pobočju pogostokrat živina ponesreči tako, da gre leto za leto marsikak lep konj ali vol v izgubo, kar je za prizadete posestnike brezdvomno občutna škoda.

Potrebno je bilo torej na željo udeleženi posestnikov zavarovati živino pred enakimi neizogodami z ograjo.

V letošnjem letu se je napravila že polovica te ograje v dolžini 1100 m. Na vsake tri metre so postavljeni v betonske kocke železni koli, skozi katere je nategnjena v štirih vrstah 5 mm močna pocinjena žica. Ograja je visoka 1-5 m.

10. **Planini »Ravnik in Orlovše«**. Tako imenovani planini razprostirata se na površju Nanosa v višini 900 m nad morjem in sta posest trške občine vipavske.

Na te dve planini gonile so se dosedaj vsled pomanjkanja vode le ovce. Izboljševalna dela pričela so se letos najprej s preskrbljenjem teh planin z vodo.

V takozvanem kraju »Devinski kali« sezidal se je v letošnjem poletju vodnjak za 45 kubičnih metrov vsebine; v kraju »Orlovše« pri planinski staji vodnjak v obsegu 90 kubičnih metrov, na »Ravniku« pri drugi planinski staji tudi za 90 kbu. metrov obsega in pri »Blažonu« manjši vodnjak 25 kubičnih metrov obsega. V te vodnjake teče voda (dežnica) skozi tam napravljene precejalnike, čisti se potem v drugem, nalašč za to napravljenem prostoru, od tam pa teče čista voda v vodnjak. S pomočjo sesalke se dviga potem voda v cementna korita za napajanje živine.

× × ×

Iz opisanega sledi, da so naše planine in pašniki izboljšani, da bodo do našali našim živinorejcem več dobička. Po melioriranih planinah in pašnikih bo možno preživiti več živine, pridobiti več mleka in sira.

Smelo trdim: le po tej poti dalje in kmalu bomo imeli vsaj po naših gorskih krajih kvalitativno in kvantitativno več živine.

Delo agrarne operacije je eminente važnosti v socialno-gospodarskem oziru pri našem pretežno kmečkem ljudstvu.

Čim več in čim boljše živino naš kmet redi, tem bolje in tem hitreje bo rešeno vprašanje o draginji glede mesa.

Dal Bog, da bi se kmetovalec-zivinorejec prav kmalu povselp na isto število glede živinoreje, kakor je bil pred katastrofalnim časom — menim pred dolgotrajno sušo preteklih let.

Čim več živine bo v deželi, tem preje bo draginja pojenjala. Zatorej z delom v prosep kmetijstva tudi najbolj delujemo proti draginji.

To je uvidela država in dežela; zatorej pa tudi z hvalevredno vnemo skrbita, da se živinoreja v deželi izboljša.

Velik del te naloge izvršuje agrarna operacija z opisanim izboljšanjem planin in pašnikov.

Le tako dalje — v povzdigo kmetijstva in živinoreje! Ljudstvo Vam bo hvaležno. J. Piber.

Štajerske novice.

Š **Naše prireditve**. Na Štefanovo se je vršila pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju v »Zadružnem Domu« nad vse krasno uspeła veselica Izobraževalnega društva. — Pri Kapeli pri Radencih se je prireditve tamošnjega bralnega društva dne 26. decembra obnesla v splošno zadovoljnost. Sodeloval je dobro izvežban pevski zbor od Sv. Jurija ob Ščavnici. Govoril je urednik »Straže« g. Kemperle. Ob koncu se je vršila tombola, ki je vrgla društvu lep dobiček. — V Kamnici pri Mariboru pa se je zbralo isti dan do 100 ljudi na shodu, kjer se je govorilo o ljudskem štetju in šulferajnski nakani, o nameravani nemški šoli. Ljudstvo je ogorčeno protestiralo proti šulferajnu.

Š **Študenti pri Mariboru**. Božičnica za slovenske otroke dne 18. decembra se je krasno obnesla. Slavnostni govor je imel g. dr. Medved, otroci pa so nastopali z deklaracijami in petjem. Tudi vrli dijaki so zapeli dvojce lepih pesmic. Nato se je vršilo obdarovanje otrok. Navzočega je bilo veliko število občinstva.

Š **Iz šole**. Petrazredna ljudska šola v Grižah v Savinjski dolini se poveča v šestrazrednico. — Razpisani ste službi za učiteljici pri Sv. Rupertu v Slov. goricah in v Petrovčah pri Celju. Prošnje do 31. decembra 1910.

Š **Osebnost**. Zaročil se je gosp. Hrabroslav Godunik na Rečici v Sav. dolini z gospico Minko Zmrzlikar.

Š **Šoštanj — mesto?** Občinski svet v Šoštanju je soglasno sklenil potegovati se za povzdigo trga v mesto. Poštno ravnateljstvo kakor tudi finančna deželna oblast so že odobrile ta načrt; istotako tudi ministrstvo notranjih zadev.

Š **Šulferajn v mariborski okolici**. V Kamnici pri Mariboru namerava šulferajn v spomladaj 1911 postaviti novo šolo. Dosedanja utrakovistična šola je že itak skoraj popolnoma nemška, a mariborskim vsenemcem to še ne zadostuje. Učiteljske moči na tej šoli so navadno same take, ki slepo sledijo zagrizenim renegatom. — V Razvanju pri Mariboru ustanavlja šulferajn otroški vrtec. — V St. Miklavžu in Hočah se tudi trudijo Mariboržani ustanoviti šulferajnske mučilnice. — V Cersaku ob Muri pa nadaljujejo Vsenemci nesramno gonjo zoper tamošnje vrle občane in gosp. župana Slovence Hauca. Znani renegat Breznik se trudi na vse mogoče načine, da bi z dopisi v »Marburgerci«, lažnjivimi od začetka

do konca, nahujskal oblast zoper mirno slovensko ljudstvo. Drznost šulferajnovcev rase dan za dnevom.

Rusjanov polet v Zagrebu.

Dne 26. t. m. se je nad vse pričakovano lepo obnesel polet slovenskega rojaka, aviatika Rusjana, katerega je priredil v Zagrebu s svojim aeroplanom. Kljub slabim cestam in kljub slabim izkušnjam z drugimi zrakovplovci je prišlo na vojaš o vežbališče do 3000 oseb. Orožništvo je vzdrževalo red. Rusjan je še enkrat pregledal konstrukcijo monoplane, preizkusil motor, sedel na svoje mesto, si privezal na rame vodilni aparat in monoplan je zadržal. Po kakih tridesetih metrih se je monoplan dvignil v zrak ter se dvigal dalje in dalje do 150 metrov višine. Občinstva se je polastilo silno navdušenje, vse je klicalo in vihtelo robce. Rusjan pa je veličastno in mirno plul v krogu nad glavami gledalcev ter odzdravljaj. Trikrat je obkrožil vežbališče, se okrenil nazaj, plul višje in nižje — mirno in mogočno kakor velika ptica-roparica. Po desetih minutah se je gladko spustil na tla. Občinstvo je pritrsnilo k njemu kličoč in čestitajoč, vse mu je hotelo stisniti roko, prijatelji so ga poljubovali in objemali ter ga nosili na ramah. Poklonili so mu tudi velik lovorev venec s hrvaško trobojnico, s kater je Rusjan ovenčal propeler svojega vrliga zrakovplova, ki mu je prinesel tolik uspeh. Rusjan je bil do solz ginen. Med navzočimi so bili taki, ki so videli Bleriotov polet v Budimpešti in so trdili, da isti ni bil zdaleka tako miren in gotov kakor Rusjanov. Z eno besedo: Na Štefanov dan 1910 je slavil svojo zmago prvi slovenski zrakovplovec s svojim lastnim izumom. Hvaležni moramo biti bratom Hrvatoma, ki so v osebi g. Merčepa finančno podprli podjetje, da Slovincu s svojim izumom ni bilo treba med tujce! Kakor pišejo zagrebški listi, bo g. Rusjan morda po novem letu priredil v Zagrebu še en javen polet, potem pa se takoj poda na turnejo: O pravoslavni božičnih praznikih je že obvezan v Belgradu, potem gre v Bukarešt, Sofijo in Carigrad.

„Bogoljub“.

»Bogoljub«, glavni slovenski cerkveni in nabožni list, se je povselp v osmih letih svojega izhajanja na 20.000 naročnikov. Korak za korakom vsako leto napreduje, ne le po številu naročnikov, ampak tudi po notranji uredbi in vnanji opravi. Letos je zopet storil korak naprej: povečal se je za štiri strani. Obenem se je storil še drug važen korak: napravila se je poleg navadne izdaje (a 2 kroni) še druga **finejša izdaja**, na boljsem papirju in z boljšim tiskom, izvod po 3 krone. V tej obliki se naš »Bogoljub« posebno lepo prezentira in se lahko meri z vsemi listi enake smeri drugih jezikov. Prav bi bilo, da bi »Bogoljub« povetila malce pozornosti tudi naša **katoliška inteligenca**. Tudi inteligent potrebuje časih malo te vrste dušne hrane. A če že čuti potrebo naš inteligent po taki hrani, kje je išče? Po nemških listih in knjigah! Zakaj? Zato ker je to bolj »imennitno«. In vendar lahko rečemo, da **list s to ceno in tako mnogovrstno vsebino v nemškem jeziku ne dobiče**. M še vedno tuje reči preveč cenimo — na škodo domačim. Emancipirajmo se vendar in postavimo na lastne noge — Dasi je list ljudski, bo pri tej mnogovrstnosti dobil vsako kako koristno zrno. Prav aktualen je uvodnik v že izišli 1. številki novega letnika: Največja rana na telesu katoliške Cerkve. Ta rana je po mnenju člankarja **baš odtujenje mestnega prebivalstva Cerkev in Bogu**. Sploh »Bogoljub« ne goji samo kakega mrtvega pietizma, ampak skuša biti vedno praktičen, aktualen časih je tudi zabaven.

Giblamo se in napredujemo na vseh poljih. Tudi nabožno nam ne sme biti zadnje!

„Zlata doba“.

Težkega dela so se lotili naši bojevniki zoper alkoholizem, ko so napovedali vojsko pijančevanju. Ogromno so težave, ki se stavijo temu delu na sproti: zastarane navade, človeški strast, nevednost, ugovori, pomisleki nasprotovanje od vseh strani. Neka let se že pehajo naši abstinentje, pišejo, govorijo, agitirajo. Uspehi niso ba veliki, a — tajiti se ne dajo. **Giblje se! In vedno bolj se giblje**. V vedno širše kroge prodira prepričanje o škodljivosti alkoholizma in o potrebi reakcije. — Glasilo tega stremljenja je »Zlata doba«, ki je dovršila ravno 4. letnik. Obstanek listu je zagotovljen

tis' a se ga 1700 izvodov. Vključ temu je pa še mnogo onih, ki bi jim to moderno gibanje ne smelo biti deveta brigada, apatični v tem oziru. Noben inteligent, posebej še noben duhovnik, nobeno društvo in nobena šola bi se ne smela zapirati pred tem gibanjem. In prvo znamenje zanimanja za to stvar je naročba na tozadevno glasilo — »Zlato dobo«. »Zlato doba« je list prikupen in zanimiv; poroča redno o staniju protialkoholnega gibanja; ne more se ji očitati, da »pretirava«; stoji na zmernem stališču abstinence, pa vendar pové odkrito in močito, kar spozna za pravo, oziroma obsoja in obsoja, kar je napačno in krivo. Od časa do časa prinaša zanimive deloma šaljive »listke«. — Naročba na »Zlato dobo« je obenem podpiranje prekornega dela proti pijančevanju.

Nečuvono!

Sv. Štefana dan popoldne so pripravili kočevski Slovenci v Dolgo vas, v svoje »Izobraževalno« društvo, ki po svojem enomesečnem obstoju že šteje nepričakovano lepo število članov. Čakalo jih je kakih 10 deloma renegatskih nahujskancev, oboroženih z vsemi instrumenti kočevske kulture: s kravjimi zvonci, trobentami, harmonikami, starimi lonci, palicami. Odlikovali so se zlasti dolgovrški mežnar Hutter, cerkveni ključar Eisenzopf, pometač Lešič, fanta Köstner in Verderber. Nahujskali so jih renegatski župan Klun v Livoldu, ki je baje plačal žganje in piva, in dva pisarja pri advokatu Golfu.

Vsakemu slovenskemu prišlecju so ti junaki izkazovali vsakovrstne uljudnosti: silno trobili na ušesa, tolkli krog njega z renami, zvonili z zvonci; pravi indijanski ples se je pa razvil krog kaplana Kopitarja. Med velikan-skim vriščem se mu nasilno zastavili pot, ga obsuli s ploho najbolj dišečih cvetk kočevske olike, kakor »bindišes pfaflle, kranarišes tajfle, šebiger lauspub, žnodrigger« i. dr.

Šele oborožena sila je napravila prosto pot in Slovenci so med neznatnim motenjem mirno zborovali.

Po tem zborovanju je bil kočevski dirindaj še hušji: velike steklenice žganja in piva, dobljene zastoj za koprjajo, so učinkovale po svoje: kakor pijane večje so se med peklenskim hrupom in z ostudnimi posvkami zaletavali v kaplana, katerega so Slovenci branili prav do župnišča. Nasilneži so šli za njimi, tolkli s palicami po Slovenkah, jih metali v blato in praskali. Meščani so mislili, da gori in so hiteli na ulico: s svojimi policaji so se mirno smejali — svojcem.

Tako se nam Slovincem godi v sami vojvodini Kranjski! Kočevski Nemci uživajo v kranjski deželi tako svobodo v vsakem oziru, da se more govoriti naravnost o narodni avtonomiji, dočim se slovenske manjšine v nemških kronovinah z najkrušejsimi sredstvi k tlom pritiskajo. Ne samo to: kočevski deželci se od strani našega deželnega zastopa največja skrb posveča; pri nobeni kulturni melioracijski akciji se je ne prezre, naravnost skrupulozno se pa varje njen jezikovni značaj tako v državnih kakor avtonomnih uradih. V zahvalo za to pa niso Slovenci, katerih živi silno veliko med Kočevci, varni svojega življenja, ako se kulturno organizirajo, kakor spričuje naravnost neverjetni, a žal resnični slučaj v Dolgi vasi. Bilo bi to kolikor toliko umljivo, če bi bila nemška kočevska tolovajstva organizirana od losvonromovske tolpe, a od povsem zanesljivega vira izvemo, da hujskarije pohajajo tudi od druge strani, ki pač nima vzroka negovati protislovensko gonjo, ker živi od dobrot naše krščanske dežele.

Slovenci v kočevski zemljici se bodo pa še trdneje organizirali, to naj si dajo švabske buče v Kočevju le dopovedati, čeprav so zelo trde. Zoper nasilstva pa si bomo že vedeli pomagati in kočevska srboritost se bo prav kmalu znatno ohladila.

VOJSKA MED KITAJCI IN JAPONCI.

»Rječ« poroča iz Vladivostoka, da so se razmere med Japonci in Kitajsko tako poostrele, da so prepričani o vojski med Kitajci in Japonci, ki izbruhne spomladi. Kitajsko časopisje piše jako razburljivo, japonsko pa previdno. Kitajci trde, da nastopi proti Japonski skupno z njimi Severna Amerika.

NEMIRI V PERZIJSKEM ZALIVU.

V Dubaju v Perzijskem zalivu so nastali nemiri. Angleška križarica »Hyacinth« je izkrcala vojake, ki so jih napadli Arabci in jih 9 ranili, enega pa najbrže ujeli. Arabci so izgubili 40 mož.

Prelogi in interpelacije poslancev „Slovenskega kluba“ v prebožičnem zasedanju 1910.

1. Nujni predlog posl. Verstovška za podporo okrajem Slov. Gradec in Šoštanj.
2. Jarc, nujni predlog za podporo v okrajih Rudolfovo in Černomelj.
3. Dr. Korošec, nujni predlog za podporo v okrajih Šmarje, Rogatec, Kozje.
4. Fon, nujni predlog zaradi bede na Goriškem, — za podporo.
5. Roškar, nujni predlog za podporo v mariborskem okraju.
6. Dr. Krek, nujni predlog za podporo kamniškemu okraju.
7. Gostinčar, nujni predlog za podporo sodnim okrajem Vrhnika, Logatec, Cirknica in Idrija.
8. Gostinčar, nujni predlog za podporo v sodnem okraju Logatec. Občine Žiri in Rovte.
9. Pišek, interpelacija zaradi aretacije posestnika Viher-ja.
10. Jarc, interpelacija zaradi odpušitve iz službe oficijanta Piclja v Rudolfovo.
11. Verstovšek, interpelacija zaradi protokoliranja izpovedi prič pri sodiščih na Spodnjem Štajerskem.
12. Roškar, nujni predlog za podporo mariborskemu in ljutomerskemu okraju.
13. Pišek, interpelacija zaradi samonemških kažipotov v konjiškem okraju.
14. Verstovšek, interpelacija zaradi občinske volitve v Slov. Bistrici.
15. Pišek, nujni predlog za podporo mariborskemu in konjiškemu okraju.
16. Dr. Žitnik, nujni predlog za podporo v postojnskem okraju.
17. Dr. Hočevvar, nujni predlog za podporo v krškem okraju.
18. Gostinčar, interpelacija zaradi odškodnine vsled vojaškega streljanja v Begunjah pri Cirknici.
19. Gostinčar, interpelacija zaradi vpkokljanja rezervistov k orožnim vajam ob času žetvenih dopustov.
20. Gostinčar, interpelacija zaradi ceneje oddaje lesa prebivalcem v Črnem vrhu.
21. Gostinčar, interpelacija zaradi ureditve službenih in plačilnih razmer pisarjev pri rudniku v Idriji.
22. Fon, interpelacija zaradi ustanovitve državne šole za cvetlično vrtinarstvo za slovensko goriško okolico.
23. Fon, interpelacija zaradi zidave ceste Dobrova—Vipolže—Št. Frjan.
24. Dulibič—Ivanišević, predlog zaradi odkupa kolonatskih razmer v Dalmaciji.
25. Grafenauer, interpelacija zaradi poslovanja poštnega ekspedijenta Ehrliha.
26. Fon, interpelacija zaradi prevajanja zgodnjega krompirja in previsoke voznine na železnici.
27. Fon, interpelacija glede brezobrestnega posojila za prenovljenje vinogradov.
28. Prodan, interpelacija zaradi severozapadnega obrežja v Zadru.
29. Prodan, interpelacija za izboljšanje svetilniških čuvajev v Dalmaciji in Primorju.
30. Prodan, interpelacija zaradi izboljšanja razmer poštinih služabnikov.
31. Perič, interpelacija zaradi razdelitve paše v selu Kučici v Dalmaciji.
32. Jaklič, nujni predlog za podporo v kočevskem okraju.
33. Gostinčar, interpelacija za izboljšanje službenih razmer železničarjev.
34. Gostinčar, interpelacija zaradi gozdnih delavcev na Vojskem.
35. Dr. Benkovič, nujni predlog za podporo brežiškemu okraju.
36. Dr. Verstovšek, dr. Benkovič, nujni predlog za stavbo železnice Rimanje na Paki do Št. Ivana.
37. Pišek, predlog za popravilo državne ceste.
38. Jaklič, nujni predlog za podporo v novomeškem okraju.
39. Dulibič, interpelacija zaradi zidave mostu čez Krko v Dalmaciji.
40. Prodan, interpelacija zaradi pristanišča in pitne vode v Vel. Ižu.
41. Prodan, interpelacija zaradi brivcev in česalcev v Zadru.
42. Prodan, interpelacija zaradi odkupa kmetov v Sali v Dalmaciji.
43. Prodan, interpelacija za povzdigo sela Lukoran.
44. Prodan, interpelacija zaradi šol v okraju Zadar.
45. Pišek, interpelacija zaradi novih volitev v okrajni zastop Slovenska Bistrica.
46. Gostinčar, interpelacija zaradi poprave državne ceste Logatec—Idrija.
47. Prodan, interpelacija zaradi zidave pristanišnega obrežja itd.

48. Prodan, interpelacija zaradi razmer dalmatinskih ribičev.

49. Prodan, interpelacija o preskrbi duhovnikov.

50. Prodan, interpelacija za popravilo cerkv v Zadru.

51. Ivanišević, interpelacija zaradi zidave cestnega omrežja v občini Sinj v Dalmaciji.

52. Jarc, Vukovič, nujni predlog zaradi dalmatinskih železnic.

53. Dr. Benkovič, dr. Krek, interpelacija zaradi železnice Polzela-Kamnik.

54. Gostinčar, interpelacija zaradi olajšave dobave obrtnih listov onim rokodelcem na deželi, ki hočejo izvrševati obrt kot postransko.

Slovensko gledališče.

»JANKO IN METKA«.

Po dolgem času smo čuli zopet lepo Humerdinčovo opero. Godba je moderna, vendar melodiozna in precej lahko umljiva. Nad vse lepa je posebej v drugem dejanju. Igralo in pelo se je splošno dobro, boljše kot smo se bili nadejali od letošnje opere, ki — mimogrede omenjeno — daleč zaostaja za vsemi močmi, ki smo jih dosedaj imeli. Gdč. Thalerjeva je bila kot Janko prav dobra. To je bil v resnici ljub in poreden fantiček. Tudi gdč. Šmidova v vlogi Metke je bila ljubka in je dobro pela. Izmed manjših vlog omenjamo v prvi vrsti gospico M. Peršlovo. Kljub svoji neznatni vlogi je bila v petju in tudi v igri nad vse izvrstna. Obžalovati moramo, čemu ne da ravnateljstvo tej pevki boljših in večjih partij. Tudi g. Peršl je ugajal. Istotako gdč. R. Peršlova. Gdč. Nadasova je bila pa nasprotno precej slaba. Menda je bila zopet prehlajena. Zelo slab je bil večeraj tudi orkester. Bil je nesiguren — posebno v začetku overture — mnogo krat preglasan. R. S.

Književnost.

* »Čas« (1911, V. letnik, Zvezek 1. in 2.) ima sledečo vsebino: **O sociologiji umetnosti.** (Prof. dr. Jos. Mantuani.) — **Budovstvo in krščanstvo.** (Franc Terseglav.) — **Prvoine predstave o Bogu.** (Dr. Anton Breznik.) — **Socialne tvorbe pri Jugoslovanih.** (Dr. J. Adlešič.) — **Naturalistične in realistične moderne slovenske drame.** (Prof. Adolf Robida.) — **Marxov nauk o delu in veljavi.** (Prof. dr. A. Pavlica.) — **Opombe k Marxovi teoriji o delu in veljavi.** (Dr. A. Ušeničnik.) — **Najnovejša starokrščanske izkopine v Ogleju.** (France Fr. Stelč.) — **Listek:** Verstvo. — Filozofija. — Socialno vprašanje. — Umetnost in estetika. — To in ono. — Literarne vesti. — Glasnik »Leonove družbe«. — »Čas« izhaja po desetkrat na leto. Naročnina 7 K, za dijake 4 K. Za člane »Leonove družbe« je naročnina plačana z letnino. Naročnina se pošilja na »Leonovo družbo« ali »Čas« v Ljubljani.

* »Zora« (1911, XVII. letnik, zv. 3.) ima sledečo vsebino: **Vplivi velikega mesta na dijaka.** (Spectator.) — **Naše razmerje do katoliških Nemcev.** (M.) — **Dijaštvo in šport.** (Flor. Božič.) — **Razmerje učiteljstva in dijaštva do abstinence.** (Fr. Stelč.) — **Iz prijateljevih pisem.** (I. Stenar.) — **Visokošolsko dijaštvo.** — Glasnik. — **Listek.** — »Prvi Cveti«, leposlovna priloga.

Dnevne novice.

+ **Nepošten boj proti resnici.** Stvarni, na istinitih dejstvih in računih sloneči članek deželnega glavarja pl. Šukljeta o Ljubljani in novem cestnem zakonu je liberalcem tako zaprl sapo, da ne vedo nobenega stvarnega odgovora. Ko so čez dva dni prišli nekliko k sebi, so padli po deželnem glavarju s pustim in nedostojnim zmerjanjem. Deželni glavar je dokazal, da liberalni govorniki na shodih meščane slepe z izmišljenimi, čisto napačnimi številkami, in je objavil resnične podatke, ki popolnoma opravičujejo novi cestni zakon. Mesto, da bi liberalci kritikovali dejstva, ki jih navaja deželni glavar v svojem članku, ga zdaj zmerjajo in mu dajejo različne primke. Članek, ki ga je naš deželni glavar spisal iz edinega namena, da se javnost več ne slepi z neresnicami, naj bi odprl oči ljubljanskim meščanom, da izpregledajo, kam jih vodi liberalna hujskarija. Ali mislijo Ljubljančanje, da bo Ljubljani kaj koristilo, če se dajo od liberalcev hujskati v tak nepošten boj proti S. L. S.? Deželni glavar je vzvišen nad osebnimi napadi liberalnih žurnalistov in S. L. S. se ne bo uklonila nobeni sirovosti od liberalne strani. Kdor v resnici ljubi Ljub-

ljano, mora pač skrbeti, da se Ljubljana otrese te more, ki jo tlači v podob liberalnih politikov, ki so največja ne sreča ljubljanskega mesta.

+ **C. g. Janko Barlé** je imenovan za člana Hrv. deželne komisije za varstvo umetnih in zgodovinskih spomenikov.

+ **»Glavna posojilnica.«** Včeraj si je vršil posvet upnikov »Glavne posojilnice«. Izvolil se je ožji odbor, ki ima nalogo, sestaviti predloge za občen zbor, ki se bo vršil po Sv. Treh Kraljih. Izplačila vlog so ustavljena. Kriza si vrši v okviru »Celjske zveze«, pri kateri je bila »Glavna« včlanjena. Članice ljubljanske »Zadružne zveze«, ki se drže pri nalaganju denarjev strogi discipline, po tej krizi niso prizadete.

+ **Povišan** je v VII. činovni razred obrtni nadzornik II. razreda Jožef Karaschia v Ljubljani in obenem imenovan za obrtnega nadzornika I. razreda — Finančne prokurature adjunkt dr. Hubert Souvan je imenovan za tajnika finančne prokurature.

+ **Imenovanja na južni železnici** S 1. januarjem 1911 so imenovani: višja revidenta Leopold Pahor, Borovnica; Ivan Petek, Ljubljana; revidenti Fran Ostermann, Ljubljana; Jožef Košir, Ljubljana; Jožef Primec, Ljubljana; Ivan Bartl, Ljubljana; Franč. Terčinek, Ljubljana; adjunkti so postali Anton Nejedly, Št. Peter; Andrej Maselj, Zalog; Ivan Kaffou, Št. Peter; Anton Felician, Ljubljana; Andrej Kezele, Št. Peter. Definitivno je nameščen Ernest Škerlj, Borovnica. Provizorični asistenti so postali: Ivan Gorišek, Št. Peter; Jožef Luschützky, Litija; Konrad Merz, Rakek; Edvard Valenčič, Zagorje; Alojzij Petelin, Litija; Feliks Lenard, Logatec.

+ **Boj proti pornografiji.** Naša vlada je vendarle začela odločnejši boj zoper pornografijo, zakaj uradna »Wiener Zeitung« 25. t. m. objavlja, da so se zaplenile sledeče tiskovine: »Preisurant über Militär-Porcellanpfeiffen«, »Vesely Kalendár«, »Floh«, »Pufferl« in »Kalendár Pikantnih Sveta« 1911.

— **Iz Ljubnega na Gorenjskem.** Skoro bo dodelan vodovod. Zdi se nam, da je hkratu s svežo gorsko studenčnico prišlo vse drugo, živahnejše, udobnejše življenje v naš cvetoči kraj. Nad vse potreben pa nam je vodovod v slučaju požara, ker bi si doslej ob požaru pod slamnatimi strehami komaj otieli življenje. Zato dolgujemo našemu delavnemu in požrtvovalnemu deželnemu odboru največjo hvaležnost za ta neprecenljivi dar.

— **Nemški list v Gorici.** Goriški Nemci nameravajo izdajati v Gorici svoje nemško glasilo. Prišlo bi že v novem letu na svitlo, pa niso še predplačniki nabrani.

— **Napad z revolverjem na cesti.** Iz Devina poročajo: Gozdni čuvaj princa Thurn-Taxisa, Anton Buxner in delavec Anton Legiša, po domače Kupec, se že delj časa nista nič posebno prijazno gledala. Buxner je namreč že parkrat ovadil Legišo radi lovskih tatvin. Dne 21. t. m. je prišel Buxner v gostilno »Alla Valle« v Sesljanu, kjer je dobil notri Legišo. Takoj ga je začel zbadati in mu očitati, zakaj da vedno pije. Iz tega je nastal prepir. Legiša je vstal in se napotil proti Devinu. Kmalu za njim je odšel Buxner. Legiša je šel po svoji potrebi za neki zid in ko je prišel Buxner blizu, se je ravno oblačil. Buxner ga je tedaj udaril s palico po glavi in ustrelil trikrat z revolverjem ter pri tem Legišo nevarno ranil v glavo in levo ramo. Buxner je tekel takoj k orožnikom in stvar prijavil tako, da ga je hotel Legiša z zanjko napasti in zato da je streljal v silobranu. Ranjenega Legiša so odvedli v bolnišnico v Gorico.

— **Velik štrajk na Dunaju.** 3000 krojaških mojstrov in 10.000 krojaških pomočnikov stopi na Dunaju s 1. januarjem v štrajk.

— **Med. Univ. dr. Benjamin Ipavie,** asistent oddelka za ženske bolezni in porodništvo deželne bolnice v Ljubljani, ordinira od 1. januarja 1911 naprej na Zaloški cesti, nasproti Šarabon-u, od 11. do 12. predpoldne in od 3. do 4. popoldne.

— **Poštni urad je zgorel v Korčuli** (Dalmacija). Kako je ogenj nastal, ni znano.

— **Alkohol umoril otroka.** Žalostno sliko o žganjarski kugi v Slavoniji nam podaja naslednji dogodek: V Kobaši so minuli teden pri nekem kmetu štirje kmečki fantje prešali seno. Gledat je prišel šestletni deček, ki so mu sirovi in žganja pijani fantje dali piti štiri vinske čase z vodo razredčenega špirita, ki so ga tudi sami pili. Seveda je posledica bila strašna: deček se je kmalu zgrudil in umrl.

— **Eksistenčni minimum aktivnih vojaških gažistov** se glasom zakonske.

ga načrta, ki je sedaj v razpravi, zviša na 2000 K, penzionistom pa na 1200 K. Obresti vojaških ženitnih varščin so za alimentacije v celoti zarubljive.

— **Iz Šenčurja.** Na sv. Stefana dan popoldne je predaval v tukajšnjem izobraževalnem društvu g. učitelj Herman Kmet iz Besnice o alkoholizmu. Udeležba je bila velika; pristopilo je pet mož kot popolnih abstinentov.

— **No Rovih** se uprizori prihodnjo nedeljo, t. j. novega leta dan popoldne lepa narodna igra »Revček Andrejček«. Začetek točno ob pol štirih.

— **Z Dobrove.** Na praznik sv. Stefana je predaval v našem izobraž. društvu g. Janko Picelj, knjižničar v Kat. tiskarni v Ljubljani o predmetu: Cerkev in kultura. Predavanje je obsegalo sledeča poglavja: I. Cerkev in suženstvo; II. cerkev in delo; III. cerkev in trgovina ter obrt; IV. cerkev in ubožci; V. cerkev in znanost. Predavanje je bilo obiskano prav dobro.

— **Umrl** je 28. t. m. v Celovcu bivši župan cesarski svetnik Julij Krištof Neuner. Bil je od leta 1903. do 1908. tudi deželni poslanec.

— **Za kralj. javnega notarja** v osješkem sodnem okraju s sedežem v Djakovu je ban imenoval dr. Vladimir Franka, odvetnika v Zagrebu.

— **Vpokojeni župnik I. Godec** se je vrnil po dveh letih bivanja na Kanarskih otokih domov in je bil sprejet včeraj v deželno bolnico.

— **Za župana v Sarajevu** je vlada imenovala Fehim eff. Čurčića, za podžupana dr. Mandića in Srba Rista Hadži Damjanovića. S tem pa županska kriza v Sarajevu še davno ni rešena in s temi imenovanji niso zadovoljni ni muslimi ni katoličani. Prvi so z ogromno večino vneti pristaši prejšnjega župana eff. Kulovića, kar so jasno dokazale zadnje volitve; pa tudi katoličani so domalega vsi na njegovi strani. Vlada bi bila gotovo tudi njega imenovala za župana, a mož je stavil pogoj, da za prvega podžupana (za katoličane) ne sme biti imenovan dr. Mandić, ki pri volitvah ni dobil niti četrtine katoliških glasov. Ker vlada temu pogoju ni hotela ugoditi, je Kulović župansko čast odklonil. Novi župan ima večino občinskega odbora proti sebi, zato se bo kriza vlekla dalje.

— **Umrl** je 27. t. m. Leopold Novak, posestnik in gostilničar v Štepanji vasi v 34. letu svoje starosti. Naj v miru počiva!

— **Štajerske Slovenke v Ameriki.** Da so nase vrle Slovenke tudi v tujini vrlo delavne, nam priča sledeče. V Kansas City v Severni Ameriki je slovensko-hrvaška naselbina. Male Hrvatice in Slovenke v tej naselbini poučujejo šolske sestre iz Maribora. Ta naselbina ima na grški nad mestom svojo lastno cerkvico; tudi zavod, na katerem poučujejo šolske sestre, stoji na tem grškem. Ob reki Kuv-River imajo Hrvatice, Slovenci in Irce svoja domovja. Čudno! Trije, skoraj najbolj tlačeni rodovi so se tukaj zbrali k neki skupnosti. Šolske sestre so bile poklicane v to naselbino šele leta 1909., a so se takoj v celi okolici zelo priljubile. Vse jih spoštuje. Lepa slovesnost se je vršila dne 30. oktobra t. l. v zavodu. Ob svečanem sporedu se je izvršilo preobledenje prve Američanke. Ta čast je doletela sestra Rozo, dano ji je bilo redovno ime Martina. Navzoč je bil sam škof Lillis, ki je izvršil vse cerkvene slovesnosti v družbi 7 duhovnikov. Navzoča so bila tudi vsa slovensko-hrvaška društva; člani so nastopili v paradi. Versko in narodno življenje med jugoslovanskimi naseljenci, kjer so naseljeni v večji množini skupaj, se kaj lepo razvija. K temu razvoju bodo še vrle štajerske Slovenke — šolske sestre marsikaj prispevale.

— **Italijanski morskari roparji v Dalmaciji.** Vaškemu načelniku iz Petračana je bil minole dni vlomljen ladjin pokrov in iz notranjosti pobrane vse vrednosti v znesku 300 K. Vaščanje so sedaj ponoči stražili na svojih ladjah in zapazili neko noč sicilsko ribiško ladjo, ki se je približala bregu. Iz nje so splezali trije moški in se podali na neko dalmatinsko ladjo, kjer so pričeli vlamljati pokrov. Sedaj so Dalmatinci planili kvišku, a Sicilci so bili urnejši ter so ušli na svojo ladjo in hitro odpuli. Ker so bili oboroženi, se Dalmatinci niso upali za njimi, marveč so stvar naznanili orožnikom.

— **Smrtna kosa.** Na Dunaju je umrla vdova po ranjem bivšem tržaškem namestniku Depretis.

— **Umrl** je 26. t. m. v Podgori Žiga grof Attens, znan veleposestnik. Naj počiva v miru!

— **Pred davčnim eksekutorjem se je ustrelil** v Zagrebu branjevec Pregelj, ker se mu je pred svetim dnevom zarubilo pohoštvo in odredil prenos.

— **Magenheim oproščena.** Minol petek je bila pred zagrebškim sodiščem oproščena Magenheimer, ki je svo-

jega moža napadla s sekuro. Zdravniki so izjavili, da rane niso povzročile Magenheimerove smrti, marveč kasneje nastopivša pljučnica. Državni pravdnik je prijavil ničnostno pritožbo, vendar pa dovolil, da se Magenheimerovo takoj izpusti iz zapora. — Zagrebčani so za Magenheimerovo deco nabrali več tisoč kron.

— **V dimu zadušila** sta se v Zagrebu dva majhna dečka, ki ju je mati za čas sama pustila v sobi; zaprla sta na loženo peč tako, da je uahal dim v sobo in se zadušila.

— **Tihotapsko gnezdo** so odkrili v hiši nekega Italijana v Dubrovniku. Imel je celo zalogo blaga, došlega iz Italije iz krajev, okuženih po koleri.

— **Nova rim. - kat. cerkev v Hoči v Bosni** se bo po cesarjevem dovoljenju imenovala »Jubilejna garnizijska cerkev Frana Josipa«.

— **Namesto venca** umrlemu g. Antonu Jugovicu, bivšemu posestniku in trgovcu v Krškem darovala sta za občinske reveže g. Peter Majdič iz Celja 25 K in gospa Klotilda Engelsberger iz Krškega 20 kron.

— **Bosensko-hercegovinski naslovnik** je izdala zagrebška trgovsko-obrtna zbornica.

— **Razstavo starih hrvaških narodnih vezenj** je v Zagrebu priredil muzejski ravnatelj Levin pl. Horvath.

Naše šolsko polje.

1. Šolska armada v boju s kobilicami. Kakor znano, so v letu 1908. in v letu 1909. kobilice v veliki meri posetile goriški Kras ter grozile, pokončati vse pridelke. Okrog 40.000 ha zemlje je bilo napadene od škodljivih »skakačev« in bila je nevarnost, da se razširi nesreča tudi po vipavski in furlanski dolini. Kakor povsod, je še posebno na Krasu občutno pomanjkanje delavskih sil, in vodstvo c. kr. kmetijsko-kemijskega preizkuševališča v Gorici je sklenilo, da mobilizira proti kobilicam — šolsko mladino. 21000 učencev je lovilo kobilice pod nadzorstvom učiteljskega posebnimi mrežami; vjete živali so spravljali v posebne kadi. V približno treh tednih — tačas ni bilo pouka — so nalovili 109.000 litrov, to je približno 11 vagonov kobilic, čeprav so delali le po tri ure dopoldne in so morali večkrat nehati vsled neugodnega vremena. Otroci so zaslužili kakih 17.000 kron, učitelji so prejeli pa 3000 K remunericije. — Strokovnjaki so izračunali, da bi bile usmrčene kobilice pokončale 165 vagonov trave, če bi bile živele še en mesec. Splošno se je opazilo, da je bila druga košnja še precej dobra, ko je prva košnja večinoma popolnoma odpadla. Izračunali so tudi, da je bilo med zatrutimi kobilicami 30 milijonov samice, ki bi pomnožile prihodnjo generacijo za tri milijarde. Pokončane kobilice so izvršno gnojilo, saj imajo sedemkrat več dušika in fosforove kisline kot navadni hlevski gnoj; posušene in nato zmlete pa so dragocena piča za kokoši in prašiče. Kaj naredi — združene moči dece!

2. Računico za ponavljanje, oziroma za kmetijsko-nadaljevalne šole je izdal delavni c. kr. okrajni šolski nadzornik Ljudevit Stiasny. Izdalajo je c. kr. zaloge šolskih knjig na Dunaju. Cena 90 vin. Knjiga se reprezentira v vsakem oziru, ker je vzeta iz življenja za življenje. Toplo priporočamo!

3. »Učiteljski Tovariš« joka v svoji 50. številki. Pod bombastičnim naslovom »Zadnje orožje — boj kot« kliče na nas državnega pravdnika, ker smo povdarjali, da je le znak strankarske discipline, če na širini krajni šolski sveti kupujejo vse šolske potrebščine od — naših podjetij. »Učiteljski Tovariš« bi seveda rad videl, da bi katoliško ljudstvo dajalo denar za Jelenčevo gospodarstvo, gospodje liberalni »pedagogi« pa bi metali krščanske učitelje iz odborov dobroteljskih društev, zabavljali na Slov. ljudsko Stranko in njene zastopnike ter se zavzemali v svojem listu za francosko šolo in portugalsko anarhijo. Ne, gospodje, tako kratkovidni nismo, da bi si domišljali, da z edinim prerokvanjem po časopisu pri vas kaj dosežemo, ker ste preveč zaostali... Zlomiti hočemo terorizem liberalnega učiteljstva in njegovih prvakov, v kar bo v prvi vrsti pripomoglo tudi naše krščansko ljudstvo.

4. Mi, ki Zavezarje dobro poznamo, smo govorili o potapljanju barki tudi takrat, ko so se liberalni učitelji ošabno peljali s posebnim vlakom na zborovanje v Novo mesto. Da smo imeli prav, nam priča vabilo k seji upravnega odbora Zaveze, ki se vrši 28. decembra 1910 v Ljubljani. Konceni kratkega dnevnega reda pri-

stavlja Jelenec, predsednik »složne in edine« Zavezarije: »Ker se v zadnjem času pojavljajo med narodno-naprednim učiteljstvom separatistična stremjenja, ki prete razmetati, kar smo s težavo spravili skupaj, videlo se je vodstvu Zaveze umestno, da skliče izredno sejo upravnega odbora Zaveze, kjer naj se razbistrijo pojmi.« — V isti številki »Tovariša« izjavlja v Splošnem vestniku sam Gangl med drugim sledeče: »Naša organizacija ne sme trpeti (vsled štajerskega separatizma?). Posledice, ki bi eventualno nastale, trpimo rajše mi. Na Zavezini skupščini nas pokličite na odgovor in nas, če hočete — obglavite.« Kakor smo rekli: vse razdrapano, vse preluknjano. In liberalni vzgojitelji pišejo in govore zapeljavi po svojem listu o razkolu v »Slomškovi Zvezi«, o katerem nihče ne ve ničesar. Ne bodite slepi in izpreglejte!

Raznim Črnogojem in Žirovnikom ni všeč, da je dobil štajerski inštruktor Humek od deželnega odbora naročilo, da nadzoruje v deželi po ljudskih šolah pouk v kmetijstvu, pa tudi šolske vrtove in drevesnice. Gotovi učitelji so vzeli za liberalne ere takorekoč patent na denarne nagrade, čeprav je mnogokrat minulo leto, ko niso ničesar posebnega ukrenili na šolskem vrtu. Seveda jim ne gre v glavo, da bi pregledoval njih delovanje tudi kak strokovnjak. »Temu treba se privaditi, sprva sicer težko gre.« Kajne?

Gospod poslanec Gangl v zadnjem »Tovarišu« lojalno priznava, da ne bo mogel doseči izboljšanja učiteljskih plač. Hkratu piše, da je navedel v deželnem zboru v pokritje regulacije kulturni davek, katerega bi ne čutil drugi, nego velika industrijska podjetja, denarni zavodi in kapitalisti. Pravi, da sta poslanca Jaklič in Ravnikar kriva, da ne bo poviška, ker nista glasovala za njegov predlog. — Ljubi tovariš Gangl, i seveda nista glasovala, ker sta vedela, da »Ganglovega zakona« cesar nikdar ne bi sankcioniral. Zakaj, o tem se sanja morda tudi gospodu idrijskemu deželnemu poslancu, ki bo pa vzlic temu mlatil po »Tovarišu« s svojimi »ženijalnimi načrti« o milijonskem povišku — prazno slamo.

Ljubljanske novice.

lj Volivni imeniki za ljubljanske občinske volitve so bili danes dopoldne, kakor poroča uradna »Ljubljanka«, dogotovljeni. Prvi volivni razred ima 1508, drugi 3446 in tretji 9005 volivcev. Vseh volivnih upravičencev je 13.959.

lj Načelstvo »Jugoslovanske Strojne Zveze« naznanja, da ima odsek za delavski poučni tečaj v četrtek, dne 29. t. m., ob 6. uri zvečer sejo v hiši Zadružne zveze, Dunajska cesta št. 32. Odsekovi člani naj se seje gotovo udeležijo. — Dr. I. Zajec, načelnik.

lj Ljudsko štetje. Mestni magistrat je razposlal na vse ljubljanske hišne gospodarje popisovalne listine, to je ovojne pole, naznanilnice in podučila. Poskrbel je tudi za to, da so one stranke, ki se za to zanimajo, prejele vzorne primerke, kako sestavljati naznanilnice. Če kdo vsled neljube pomote vendarle ne bi bil prejel popisovalnih tiskovnic, ali če kdo želi dobiti še vzorne primerke o sestavljanju naznanilnic, naj se oglasi ob uradnem času v magistratnem ekspeditu, kjer jih dobi.

lj Dijaštvo in ljudsko štetje. Za števni dan je, kot znano, določen 31. december t. l. V Ljubljani je trajno navzočega veliko vnanjega dijaštva — učenci in učenke —, ki tu študirajo srednje in ljudske šole. To dijaštvo bo pa večinoma 31. decembra odsotno, ker se bo mudilo v svojem domačem kraju na božičnih počitnicah, ki trajajo do 2. januarja. V Ljubljani bi prav za prav ne smeli biti šteti; doma pa skoro gotovo tudi ne bodo, ker se bodo tamkaj popisovali ob času, ko bodo zopet v Ljubljani v šoli in se nanje takrat ne bo več mislilo. Lahko se torej pripeti, da tako dijaštvo ne bi bilo štetu nikjer. Da se to ne zgodi, je v interesu stvari same in se nujno priporoča, da se vse tako dijaštvo šteje v Ljubljani kot trajno navzoče. Dijaški gospodarji in gospodinje se torej nujno naprošajo, da se po tem navodilu ravna.

lj 5-odstotna draginjska doklada, ki se je od magistrata obljubila užitnimskim paznikom, se bo v najkrajšem času tudi izplačala, zato naj pazniki ne verjamejo različnim ljudem, ki trosijo nasprotno vesti.

lj Slovensko deželno gledališče. Jutri, v četrtek, se poje drugič (za parabonente) Humperdinckova bajna opera »Janko in Metka«. Nove dekoracije je naslikal g. gledališki slikar Louis Waldstein. — V soboto zaradi Silvestrovskih veselja ni nobene pred-

stave. — V nedeljo, 1. januarja, popoldne ob treh J. Lehárjeva opereta »Grof Luksemburški«; zvečer prvič izvrstna burka »Mišnica« Engla Horsta, ki odgovarja predpustnemu razpoloženju. — Opereta študira Albinjevega »Barona Trenka«, ki si ga je šel danes v Zagreb g. Iličič poslušati. Opera pripravlja Webrovega »Čarostrelca«.

lj Leta 1892. rojeni mladeniči stopijo s 1. januarjem 1911 v črnovojno dolžnost. Zaradi zabeležebe rabijo pristojne občine o teh mladeničih več podatkov, kakor šolsko izobrazbo, posel, pristojnost itd. V Ljubljani in zunaj njenim, v Ljubljano pristojnim mladeničem se je do 31. decembra t. l. zglasiti v mestnem vojaškem uradu, v »Mestnem domu«, I. nadstropje. Bolne, odsotne in zadržane mladeniče morajo zglasiti sorodniki ustno ali pismeno v omenjenem uradu.

lj Vojaškotakšno zglaševanje se prične dne 2. januarja 1911. Zadnje dni meseca januarja je ponavadi velik naval vojaških pristojbnikov, da je treba dolgo čakati. V interesu pristojbnikov je, da se zglase prve dni meseca januarja. Tiskovine za zglaševanje ima mestni vojaški urad od 1. januarja dalje na razpolago.

lj Umrlj so v Ljubljani: Ana Bajuk, bivša delavka, 82 let. — Julija Lokosšek, rejenka, 3 leta. — Marija Opeka, žena posestnika, 53 let. — Karl Rakovec, sin posestnika, 4 dni. — Ana Malovrh, zasebnica, 28 let. — Neža Trobec, zasebnica, 47 let. — Katarina Pečnik, žena delavca, 64 let.

Razne stvari.

Strašna smrt alkoholika. Iz Plzna poročajo: Izdelovalec košar Koba je šel spat popolnoma pijan v hlev veleposestnika Klamberja. Nesrečnega so v popolni omotici napadle podgane, ki so mu oglodale glavo, tako da je Koba umrl.

Usodni Tellov strel. V Kamain so igrali vaščani igro »Viljem Tell«. Walterjevo vlogo je igral 9letni Peterlek, očetovo pa njegov oče, ki ni zadel jablko na sinčevi glavi, marveč oko, ki je izgubljeno.

Sto potnikov oropanih v vlaku. V ekspresnem vlaku v bližini Kansas-City je neki maskirani ropar oropal sto potnikov v nekem Pullmannovem vagonu. Z dvema revolverjema je obvladal vse potnike, ki niso mogli alarimirati železničarjev, ker je ropar preprerezal varnostno vrstico. Roparja zasleduje močna patrulja, ki ima tudi pse.

Nova arktična ekspedicija. Znani raziskovalec polarnih krajev, Shackleton, namerava podvzeti junija meseca v prihodnjem letu novo ekspedicijo v arktične pokrajine. Namen te ekspedicije je popolnoma znanstven, cilj pa so ji Spitzbergi.

Mažarske popisovalne pole na Hrvaškem. Zagrebška deželna tiskarna je natiskala tudi samomažarske popisovalne pole za predstoječe ljudsko štetje. Mažari so pa res porajtani!

Moravsko. Moravsko štetje po zadnjem uradnem ljudskem štetju 7136% Čehov in 2790 odstotkov Nemcev. Češkemu življu so nevarni mnogi nemški otoki, ki bi se naj polagoma zvezali ter sezidali nemški most iz Šlezije na ravnost do Nižnje Avstrijskega. Najnevarnejši otoki so: Lanškroun, Svítava, Jihlava, Brno (Čehov 3572, Nemcev 6397 odstotkov) in Olomouc. Češka Šolska Matica je vzdrževala na Moravskem 12 ljudskih šol in 17 otroških vrtcev, učencev je bilo na vseh teh zavodih 2438. Razven tega deluje na Moravskem »Narodna Jednota za vzhodno in severno Moravo« s sedežem v Olomucu, ustanovljena leta 1885, in »Jednota za južnozpadno Moravo«, ustanovljena leta 1886, ki je slavila 20. listopada svojo petindvajsetletnico.

Bolgarski trgovinski in poljedelski minister Lazarov je te dni v Zagrebu proučeval hrvaške trgovske in obrtne ustanove in naprave.

Umor in samoumor hotelirja. Iz Benetk se poroča, da je 29letni hotelir Osmildo Fabris, ki se je vsled vednih zakonskih sporov udal pijači, ustrelil 19. t. m. svojo 22letno ženo, nato pa samega sebe.

Uradnik — ropar. V Draždanih je nek maskiran človek razbil šipe v izloženem oknu zlatarja Elimeyerja ter ukradel iz izložbe biserov za 20.000 mark in drugih dragocenosti za 6000 mark. Ropar se je ustrelil, ko je videl na begu, da mu sledi policijski stražnik. Dognalo se je, da je ropar identičen z referendarjem dr. Friderikom Rihardom Paul, ki je bil uslužben pri sodišču. Samomorilec je sin generalnega majorja Paula. Misli se, da je storil svoj čin bržkone v hipni norosti.

O prijateljih psov v Berolinu. V Berolinu je 42.000 ljudi, ki imajo pse. Vsi ti lastniki psov pa so sedaj zelo razburjeni, ker namerava berlinski magistrat zvišati pasji davek. Da protestirajo proti tej nakani, prirejajo shode. Na nekem takem zborovanju pred dnevi, ki je bilo zelo številno obiskano, je povdarjal nek govornik, da se utemeljuje povišanje pasjega davka s tem, da psi ponesnažujejo ceste, s čemur se tvori vedno nevarnost za obleke ljudi, ki hodijo po cestah. Za čiščenje cest se torej zahteva plačila. Govornik je predlagal, naj se napravi za pse — posebno stranišča. Ta predlog je bil sprejet med pasjimi očci in materami z velikim navdušenjem. Borovalcem so se predložili načrti novih javnih zgradb. Načrti kažejo krog dreves, v katerem je kup peska. Naravno, če so pokopališča, bolnišnice za pse in se postavljajo spomeniki psom, zakaj bi ne imeli psi stranišča?

Jubilej poštne znamke in poštne nabiralnikov. Te dni bo preteklo 70 let, odkar so se pričele prvi rabiti poštne znamke. Leta 1837. je angleški zavarovalni uradnik Rooland Hill sprožil v javnosti misel, naj bi se vpeljala za pisma enotna pristojbina, ne glede na to, kam se pismo pošilja. Angleška poštna uprava se je izpočetka temu upirala, morala pa je končno ugoditi trgovcem, ki so najbolj silili na to, in v zadnjih dneh leta 1840. je vpeljala prve poštne znamke in poštne nabiralnike. Posledica te novosti je bila, da je pismenski promet nenadoma zelo narasel in poštna uprava je kljub nižjani pristojbini imela večje dohodke. Polagoma so sledile Angleški ostale države. V Avstriji so leta 1850. uvedli trojno pismensko pristojbino in istočasno so začeli postavljati povsod poštne nabiralnike. Do tega časa pa so morali ljudje nositi pisma na pošto in čakati po več ur, da so jih mogli oddati.

Nobeden zaveden in resnično napreden Slovenec ne bo brez »Zlate dobe«. Stane 3 krone in se naroča pri Upravištvo v Ljubljani (Alojzijevišče).

Slovanski vestnik.

Jezik cerkveni ali ukrajinski? »Kurjer Lwowski« poroča: V Lvovu se je vršil popolnoma zaupni shod grško-katoliških katehetov in to v konzistorialni dvorani pri cerkvi sv. Jurija. Na predlog poročevalca g. Fedruševiča, upokojenega gimnazijskega kateheta v Striju (Ukrajina), se je sklenilo potegovati se za upeljavo rusinskega jezika v molitvah in pri cerkvenih obredih, kakor n. pr. pri maši itd. Dalje so sklenili vse cerkvene knjige prevesti v rusinski jezik ter vse predložiti metropolitu Šeptickemu v potrditev, ko se vrne iz Amerike.

»Russko zerno.« Nedavno ustanovljeno društvo »Russko zerno« na Ruskem zelo uspešno in marljivo deluje; njegov namen je, gospodarsko izobraziti ruske kmete. Društvo pošilja svoje gojence v tujino in na vzorno urejene ruske kmetije, da se tu izomikajo. Te dni je društvo imelo svoj letni občni zbor v Peterburgu, ki se ga je udeležilo tudi mnogo poslancev ruske državnice. Gojenci društva, ki so se učili gospodarstva v tujini so poročali o svojem delovanju in znanju, ki so ga pridobili v preteklem upravnem letu v slovanskih avstrijskih deželah v živinoreji, vrtnarstvu, mlekarstvu itd. Gojenci so hvalili gostoljubnost slovanskih avstrijskih kmetov. Zlasti so pa izrazili svojo hvaležnost češkemu poslancu Dürichu in dr. Riedlu, za njihov trud.

Vseruska univerza za kmete. Pri prihodnjem zborovanju se bodo ruska zemstva med drugim tudi posvetovala o predlogu, ki so ga stavili kadikovski deželni zbori vologodske gubernije. Po tem predlogu bi se imela v spomin petdesetletnice odpravljanja tlake na Ruskem ustanoviti vseruska univerza, na kateri bi brezplačno študirali samo kmečki sinovi. Da se za ta študij pripravijo, smeje bi se v vsakem okraju ustanoviti posebne okrajne šole.

Izseljevanje iz Bolgarske. Prebivalci Bolgarije se vsako leto čimdalje bolj izseljujejo v Ameriko, tako, da je bila bolgarska vlada že pred nekoliko leti prisiljena potrebno ukreniti proti izseljevanju, ki jemlje Bolgariji veliko število delavskih moči v najboljši moški dobi. To je sicer res, da se je večina teh izseljencev po nekoliko letih zopet vrnila v domovino, toda bila je utrjena in izčrpana od dela. Ves trud

bolgarske vlade izseljevanje ustaviti, je bil dozda zaman. Agentov, ki so izseljevanje povzročali in pri tem izseljence odirali, je bilo vedno več. Ko je bila agentura zabranjena v Bolgariji, so ti agenti kakor pajki nastavili svoje mreže okrog belgrajske železniške postaje ter svoje delo nadaljevali z večjo predrznostjo. Bolgarska vlada uvidevši, da ne more izseljevanja ustaviti, sklenila je zdaj, da ga vsaj regulira. Tako je ministrstvo za notranje zadeve ustanovilo poseben odbor, ki naj izdela nov zakon o izseljevanju. Po tem zakonu bodo prepovedane vse zasebne agenture za izseljence v Ameriko in namesto njih se bodo ustanovile državne agenture, pod vodstvom katerih bodo izseljenci odhajali v Ameriko. Prva taka agentura bo v Sofiji in pozneje se bodo ustanovile še druge v večjih mestih pri podružnicah »Zemljedelske banke«. Ko bo ta zakon v narodnem sobranju sprejet, bo bolgarska vlada stopila v zvezo z »Zedinjenimi državami severoameriškimi«, v katere se največ Bolgarov izseljuje, da bi se v te države ne sprejel noben bolgarski izseljenec, ki ne bo imel potnega lista in priporočila od katere bolgarske državne agenture za izseljence.

Telefonska in brzojavna poročila.

OTVORITEV AVSTRIJSKE DELEGACIJE.

Budimpešta, 28. decembra. Danes se je vršila tu otvoritvena seja avstrijske delegacije pod predsedstvom starostnega predsednika bar. Schwegla, kateri je zbrane delegate prisrčno pozdravil. Pri volitvi predsedstva so bili glasovi oddani za dr. Baernreitera, ki je nato delegacijo nagovoril. Poudarjal je, da čakajo v sedanjem zasedanju delegate zelo velike in važne naloge, ki se tičejo predvsem reforme obrambne sile, povečanja vojaške moči, zlasti pa mornarice. Nato je označil dobo, kakor je nastala po aneksiji, za zaključeno in poudarjal, da živi monarhija v dobrih odnosih z vsemi drugimi državami. Konečno je pozval delegate, da zakličejo cesarju trikrat Hoch! Delegati so se temu pozivu navdušeno odzvali. Za podpredsednika se je na to izvolil delegat dr. Glabinski. Nato se je naznanilo, da se vrši sprejem delegatov jutri ob 11. uri dopoldne na dvoru. Sprejel bo delegate prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand. Po tem naznanilu so se vršile volitve v odseke, med drugimi se je konstituiral tudi nov odsek za bosenske zadeve. Prihodnja seja se vrši danes zvečer.

V NEMČIJI OBDOJENI ANGLEŠKI ČASTNIKI.

Lipso, 28. decembra. Zaradi vojnstva obsojena angleška častnika bosta svoj štiriletni trdnjavski zapor prestala, in sicer poročnik Brandon v trdnjavi Wesel, kapitan Trench pa v trdnjavi Glac.

BANKIR ZAPRT.

Pariz, 28. decembra. Tu so aretirali bankirja Gaillarda, kojega zavod izkazuje tri milijone frankov pasiv.

HAGENBECK UMRL.

Hamburg, 28. decembra. Tu je v starosti 79 let umrl Viljem Hagenbeck senior, ustanovitelj znanega podjetja za gojenje divjih živali.

NESREČNO SANKANJE.

Kufstein, 28. decembra. Pri sankanju se je ubila žena veletržca Schroll, njegova nečakinja je pa smrtno nevarno ranjena.

VELIKANSKA EKSPLOZIJA V CATANIJI.

Rim, 28. decembra. Šest sodov bencina je eksplodiralo na vozu v Catani. Visoko je švigal plamen. Goreti je pričelo več hiš. Veliko oseb je nevarno ranjenih, šest se jih pa bori s smrtjo.

Mnenje gospoda dr. Kamboseffa zdravnika bolnišnice v Slivnu.

Gospod J. Serravallo

Trst.

Čast mi je Vam naznaniti, da sem tekom štirinajstih let preizkušal v svoji privatni praksi in v bolnišnicah različne izdelke kinove skorje v raznih oblikah. Dober okus, čistilen in okrepljujoč vpliv, ki sem ga imel priložnost konstatirati v bolnišnici prve vrste v Slivnu. Serravallova Kina vna z železom, vse to mi potrjuje njegovo nadvladje nad vsemi krepilnimi pomočki. Dosegel sem najboljši uspehi pri konvalescentih po nalezljivi

vih boleznih, pri malokrvni šibkosti, izhajajoči od malarije, pri žleznih boleznih, povzročenih po prenapornem delu v vročih poletnih dnevih, pri oslavljenju vsled starosti, pri dispeptičnih deklicah in malokrvnih ženskah.

Slivno, 22. oktobra 1908.

Dr. Kamboseff.

Otroci, kateri hujšajo

Prisna le s to znamko — ribičem — kot garancijskim znakom Scott-ovega ravnanja!

najdejo v Scott-ovi emulziji gotovo pomoč. V nasprotju z navadnim ribjim oljem zaužije otroci Scott-ovo emulzijo vedno s posebno s astjo, in pri tem je tudi celo lažje prebavna kot mleko. Razumtega je pa tudi bolj učinkujoča in uspeh se po navi di pokaže že po dvakratni zaužitju, tako iz orn in močre so n ene se tavin.

SCOTT-OVA EMULZIJA

ne ponaša s 34 letnim dobrim slovesom kot najboljšo sredstvo, ki daje slabotnim otrokom nove moči in novo zdravje.

Cena izvorni steklenici 2 K 50 v.

3109

Dobi se v vseh lekarnah.

TRŽNE CENE

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 28. decembra.

Pšenica za april 1911 10.92
Pšenica za oktober 1911 10.53
Oves za april 1911 8.38
Koruza za maj 1911 5.58

Efektiv mlačneje.

Meteorologično poročilo.

Višina n. moriem 306.2 m, sred. zračni tlak 736.0 mm

Dan	Cas opazovanja	Stanja barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm
27	9. zveč.	720.7	0.2	sl. jug	oblačno	
28	7. zjut.	727.0	0.3	"	"	2.6
	2. pop.	731.7	2.1	sl. jvzh.	"	
Srednja večerajšnja temp. 0.1° norm —2.5°.						
Ponoči je padlo nekoliko snega.						

BILINSKA

KISLA VODA

Izborna dietična namizna pijača.

O dobroti Bilinske vode naj se vpraša domači zdravnik. Dobi se pri Mihail Kastnerju v Ljubljani. 2590

P. št. 414.

Hrastove deblovine

3847 2

okoli 150 m³, debela v sredini v premeru 0.5—1 m, ki se je more ogledati na licu mesta, odda c. in kr. kobilarna v Prestranku, ter v Škuljah okoli 50 m³, ponudbenim potom.

Ponudbe, opremljene z 10% varščino, naj se pošljejo najkasneje do 20. januarja 1911 na zgornji naslov.

Deblovina se mora odpeljati najdalje do 1. aprila 1911.

Zagrebski
Franck
kot lovarniško znamenje
priporočujemo kot priznana najboljši pridatek za kavo!

Št. 35692.

Razglas.

Podpisani mestni magistrat naznanja, da se bodo pričnili s 1. januarjem prihodnjega leta uradni dnevi pri mestni zastavljalnici zaradi olajšanja pri poslovanju spremenili v toliko, da se bodo sprejemali predmeti v zastavo le vsak torek, četrtek in soboto, — reševali in zastavna doba podaljšala pa proti poravnavi uradne terjatve vsak pondeljek, sredo in petek v tednu.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 27. decembra 1910.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik:

Laschan I. r.

3848—5

Kurzi efektov in menjic.

dne 27. decembra 1910.

Skupna 4% konv. renta, maj—november	9345
Skupna 4% konv. renta, januar—julij	9335
Skupna 4-2% papirna renta, februar—avgust	9755
Skupna 4-2% srebrna renta, april—oktober	9750
Avstrijska zlata renta	117
Avstrijska kronska renta 4%	9335
Avstrijska investic. renta 3 1/2%	8295
Ogrska zlata renta 4%	11180
Ogrska kronska renta 4%	9195
Ogrska investicijska renta 3 1/2%	8150
Delnice avstrijsko-ogrske banke	1885
Kreditne delnice	66975
London vista	24002
Nemški drž. bankovci za 100 mark	11755
20 mark	2349
20 frankov	1902
Italijanski bankovci	9490
Rublji	253 1/2

Za Silvestrov večer se odda

3850

oddelek K. mniške mestne godbe na lok (6—8 mož).

Ponudbe je poslati na odbor Kamniške mestne godbe.

Zimsko blago zaradi minule sezije

pod vsako ceno!

in to izgotovljene obleke, zimske in športne suknje, kratki kožuhi (mikado) mestni in potni kožuhi ter konfekcija za dame.

3849

Angleško skladišče oblek

O. BERNATOVICH

Ljubljana, Mestni trg šte. 5.

Resna ženitna ponudba!

Trgovac, star 28 let, ki ima v prijaznem kraju na Soodnjem Stajerskem dobro idočo trgovino, se želi seznaniti z gospico, ki naj bi bila popolnoma izučena v trgovski stroki, tako da bi imela vse sposobnosti sama prevzeti vodstvo trgovine. Seveda želi se tudi nekaj gotovine. Naslov pove uprava „Slovenca“.

3845

Novoletna darila!

orodja itd., itd. v naimodnejšem slogu.

Preden si nakupite novoletnih daril, blagovollite si ogledati še moje izložbe in presodite cene! — Potrudite se potem v mojo trgovino, kjer se Vam daje drage volje vsaktera pojasnila, da se prepričate in odločite se boste takoj, da si nabavite svoje potrebščine le pri domači izvrsti.

H. SUTTNER, LJUBLJANA, Mestni trg ali Sv. Petra cesta. Specialna trgovina najnovejših precizijskih ur moje lastne tovarne ur v Svi. z znamko „IKO“.

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine, juvelov ter briljantnih nakitov itd., istotako ogromna izbira kina-srebrnega blaga kakor nastavkov, jedinega.

Postrežba strogo solidna! Cene najnižje! Telefon 273. Brzojavni naslov: „H. SUTTNER“.

Na pismena vprašanja se odgovarja z obratno pošto. Cenik pošiljamo pristo.

»Črna žena«. (Spisal Reimmichl.)
Ta zanimiva, iz domače zgodovine povzeta ljudska povest, je ravno izšla v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani kot ponatis iz »Domoljuba«. Lično in precej obširno knjigo krasi večbarvna, lepo izvršena slika na ovitku, ki predstavlja zanimiv v povesti opisan dogodek. Knjiga velja broširana 1 K 40 v, vezana 2 K in se dobi v »Kat. Bukvarni« v Ljubljani in v knjigarni »Ilirija« v Kranju.

3811 Dobro idoča 10

gostilna

s posestvom, gospodarskimi poslopi, lepim vrtom itd. se daje na Savi pri Jesenicah takoj v najem.

Gostilna se nahaja ob glavni cesti v neposredni bližini tovarne. Natančneje pojasnila daje ZASTOPSTVO GOSPOVE PIVOVARNE na Jesenicah, Gorenjsko

Za slabokrvne in prebolele

je zdravniško priporočano črno Dalmatinsko vino najbolje sredstvo 2501

4 steklenice (5 kg) franko K 4.—
BR. NOVAKOVIĆ, Ljubljana.

Gostilniška koncesija

se takoj odda. 3661

Natančneje se izve na Martinovi cesti števil. 38, Ljubljana.

Direkten uvoz iz Sicilije.

Pomaranče, limone mandarine

prodaja na debelo po nizki ceni

Franc Cascio
Ljubljana, Lingarjeva
ulica št. 1, za škofijo.
3820

Gramofone

najboljše vrste po najnižji ceni, posebno izvrstne avtomatične za gostilničarje pripravne, priporoča

Ivan Baželi, Ljubljana
Marije Terezije cesta 11 (Kolzej)
3395

Ravnokar so izšle najnovejše plošče 25 cm. premera po K 3.50, 1000 igel samo 2 K. — Ceniki na zalogo franko.

TOIFL^{ov}

TILANDA

CEYLON ČAJ

3395

Najstarejša svečarska tovarna Fr. Šupevc Ustanovljena leta 1800

prilporeča velečastiti duhovščini ter slavnemu občinstvu zjamčeno pristne čebelno-voščene sveče za cerkev, pogrebe in procesije, voščene zvitke, izborni med-pitanec, koji se dobiva v steklenicah, škatlah in škafih poljubne velikosti. — Kupuje se tudi vsak čas med v panjih, sodčkih, kakor tudi vosek in suho satovje po kolikor mogoče visoki ceni. Za obilna naročila se toplo prilporeča in zagotavlja točno in pošteno postrežbo. — Ljubljana, Prešernova (Slonova) ulica 7, Perlesova hiša. 3396

Kupite če imate: **Kašelj** hrupavost, katar in zasliženje, oslovski in dušljivi kašelj nič drugega, kakor fino dišeče: **Kaiserjeve prsne karamele s tremi smrekami**

5900 notarsko poverjenih izpričeval od zdravnikov in privatnih oseb dokazuje gotov uspeh.

Zavoji 20 in 40 vinarjev. Ovojček 60 vinarjev.

Dobi se: Ljubljana, lekarnice: Trnkoczy, Sušnik, Piccoli, Lenšek, Bohinc, Čilmar; drogerije: Kane, Cvančara (Adrija). — Lekarnice: Pirš, Idrija; Bergman Novo mesto; Andrijačič, Novo mesto; Hus, Vipava; Wacha, Metlika; Roblek, Radoljica; Brilli, Litija; Savnik, Kranj; Baccarik, Postojna; Močnik, Kamnik; Burdich, Skofja Loka; Roblek, Trzin; Koželj, Jesenice; Kanducer, Mengeš; V. Arko, trg. Senožeče. 2982

Hotel Tratnik

„Zlata kaplja“
Ljubljana, Sv. Petra cesta 27
v bližini kolodvora. 2072

Lepe zračne sobe. — Priznana fina kuhinja. — Izborne pijače. — Kizke cene. — Lepi restavracijski prostori.

Sprejme se več **kovaški pomočnik** 3673
ki je dobro izučen, ter **jermenarski pomočnik**
ki se razume na lakiranje, tapetiranje in izdelovanje komatov. — Vsa ošla obrniti se je na:
Anton Sporčić, obrtnik, Gospić (Hrvatska).

iz belega hrastovega lesa, trpežni, močni

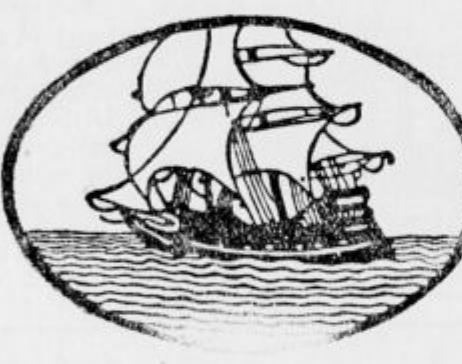
Sode

od finega špirita
vinski sodi

krasni izdelek, iz belega hrastovega lesa, močne, trpežne, popolnoma nove iz tovarne špirita za fini špirit in za vino pripravljene, za vsako vino izborni, takoj rabljivi za kar se jamči, odda v velikosti po 500, 400, 500, 600, 700 do 1000 litrov držeče, na zahtevo tudi 100 do 200 litrov ali manjše po prav solidnih nizki ceni

lv. A. Hartmanna naslednik
Av. Tomažič,
Ljubljana, Marije Terezije cesta

Cene nizke in solidne, točna postrežba.

Julij Meinl

Ustanovljeno 1862.

Uvoz kave

Veležgalnica kave

Zapravljivec je

kdor dopušča svojim ljudem, da kurijo z drugim premogom kot šentjanškim.

Šentjanški premog

je namreč poleg tega, da ima izvrstno gorljivost, tudi po 60 vin. pri 100 kg cenejši, ko vsak drugi premog. Prodaja se namreč na drobno v hišo postavljen po 1.20 K 50 kg.

Razen prodajne pisarne v Šelenburgovi ulici 7, I. nadstr., sprejemajo naročila sledeče tvrdke: Ivan Babič, Dolenjska cesta; E. Kavčič, Prešernova ulica; Leskovic & Menden, Jurčičev trg; J. Mencinger, Sv. Petra cesta; B. Sevar, Sv. Jakoba trg; A. Sušnik, Zaloška cesta; Fr. Trdina, Stari trg; Ivana Tonih, Tržaška cesta; Uradniško gospodarsko društvo, Kongresni trg. Naročila in denar za premog za Šiško sprejema g. Lud. Kotnik, trgovec v Spodnji Šiški.

Kdor zida ali rabi cementne izdelke **JOS. CIHLÁŘ** :: Ljubljana ::
naj zahteva tvornice cementnih izdelkov Dumaška cesta št. 67
cene od 2580

Tehnični birô in podjetje zgradb

Ingenieur H. UHLÍŘ
Ljubljana, Resljeva c. 26.

Strokovna izvršitev vseh vrst načrtov in proračunov, znanstvena mnenja, prevzeta zgradb

3362

Radi originalne konstrukcije, radi praktičnosti in natančnosti in zavoju ugodne cene pri njegovi neomajni trpežnosti je dobil

3686

„Underwood“

pisalni stroj na mednarodni razstavi v Bruslju „Grand Prix“.

Ce rabite stroj, ki izvršuje delo hitro in dobro, kupite tudi Vi „Underwood“.

Zahtevajte brezplačno razkazovanje in cenike, ter imenik vseh imejiteljev, da se sami lahko informujete, predno se odločite za nakup.

Zaloga vseh vrst papirja in razmnoževalnih aparatov.

J. Perko, Ljubljana, Marije Terezije cesta 7, I.

Telefon šte. 16.

Telefon šte. 16.

2767

Leta 1873. ustanovljena delniška družba

Kranjska stavbinska družba v Ljubljani

Stavbeno podjetništvo; pisarna za arhitekturo in stavbenotehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbena in fina dela; opekarne s strojnim obratom v Kosezah in na Viču; kamnolomi v Podpeči in v Opatiji. Priporoča se za stavbena dela vsake vrste.

Izvršuje vse

: bančne :

: posle. :

J. C. Mayer, Ljubljana, Stritarjeve ulice.

Banka in menjalnica.

Manufakturna trgovina na debelo in drobno.

: Zaloga :

vseh vrst sukna,

platna ter manu-

fakturnega blaga.

3027

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Dekle z biseri. Povest iz Neronove dobe. 13. zvezek ljudske knjižnice. K 2-20, vezano K 3-20. — Navedena povest je istinito biserna povest, ki bo bravca privezala nase z neodoljivo silo in se mu po svoji krasni vsebini neizbrisno vtisnila v spomin.

Knjiga o lepem vedenju. Spisal Urbanus. K 3-—, elegantno vezano K 4-—. — Ze dolgo smo občutno pogrešali točnega navodila za olikano in oglašeno vedenje v družbi, kajti ne le naše ljudstvo, temveč tudi izobraženec mora imeti vočkrat pri roki zanesljivega svetovalca, kako mu je pri tej in oni priliki v družabnem življenju nastopati, da se ne zameri in ne pride v zadrego. Tej potrebi bo ta knjiga v vsakem oziru odpomogla.

Sociologija. Spisal dr. A. Ušeničnik. K 8-50, vezano K 10-80. — Celo veliki narodi nimajo dela, ki bi se moglo po znanstveni temeljivosti in obsežnosti ter po strokovni popolnosti meriti z navedenim delom našega domačega učenjaka. Dr. Ušeničnikovo sociologijo smemo s ponosom uvrstiti med najodličnejša dela svetovne znanstvene literature.

Poezije Anton Medved. I. del K 3-80, elegantno vezano K 5-—. — II. del K 4-—, elegantno vezano K 5-40. Poezije Medvedove, ki je pač ena naših najkrepkejših in najizrazitejših pesniških individualnosti, so v kras vsakemu slovenskemu domu.

Leposlovna knjižnica:

1. zvezek: **Razporoka.** Pavel Bourget. — Kalan. Roman. K 2-—, vezano K 3-—.
 2. zvezek: **Stepni kralj.** Lear. Ivan Turgenjev. Povest. **Hiša ob Volgi.** S. Stepnjak. — Josip Jurca. K 1-20, vezano K 2-20.
 3. zvezek: **Straža.** Fran Virant. — Boleslav Prus. Povest. K 2-40, vezano K 3-40.
 4. zvezek: **Ponižani in razžaljeni.** F. M. Dostojevskij. — Vladimir Levstik. Roman v štirih delih in z epilogom. K 3-—, vezano K 4-20.
 5. zvezek: **Kobzar.** Taras Sevčenko. — Josip Abram. Izbrane pesmi. Z zgodovinskim pregledom Ukrajine in pesnikovem življenjepismu. K 2-40, vezano K 3-60.
 6. zvezek: **Mož Simone.** Champol. — V. Levstik. Roman. K 1-90, vezano K 3-—.
 7. zvezek: **Hajdamaki.** Taras Sevčenko. — Josip Abram. Poem z zgodovinskim uvodom o hajdamasčini. (Kobzar II. del.) Broširano K 1-50. (VI. in VII. zvezek skupno K 3-40, vez. K 4-50.)
 8. zvezek: **Dolina krvi.** (Glenanaar.) A. Sheehan. — Fran Bregar. Povest iz irskega življenja. K 4-20, vezano K 5-80.
- Kacijanar.** Anton Medved. Tragedija v petih dejanjih. K 1-40, vezano K 2-40.
- Roma.** Silvij Sardenko. Poezije. K 2-—, vez. K 3-20.
- Andrej Hofer,** tirolski junak. Fran Rihar. Ljudska igra v petih dejanjih s predgovorom in sklepno sliko (18 moških, 4 ženske vloge). K —80, deset izvodov K 5-—.
- Črna žena.** Povest iz domače zgodovine. K 1-40, vezano K 2-—.

Ljudska knjižnica:

1. zvezek: **Znamenje štirih.** Conan Doyle. Londonska povest. K —60, skupaj vezan z II. zvez. K 1-80.
 2. zvezek: **Darovana.** Alojzij Dostal. Zgodovinska povest iz dobe slovanskih apostolov. K —60, skupaj vezan s I. zvezkom K 1-80.
 3. zvezek: **Jernač-Zmagovač.** Henrik Sienkiewicz. — Fran Virant. Povest. — **Med plazovi.** Artur Achleitner. Povest tirolskega gorskega župnika. K —60, skupaj vezan s VI. zvezkom K 1-40.
 4. zvezek: **Malo življenje.** Dr. Fran Detela. Povest. K 1-—, vezano K 1-90.
 5. zvezek: **Zadnja kmečka vojska.** Avgust Senoa. Zgodovinska povest iz leta 1573. K 1-60, vezano K 2-60.
 6. zvezek: **Gozdarjev sin.** Fran S. Finžgar. Povest. K —20, skupno vezano s III. zvezkom K 1-40.
 7. zvezek: **Prihajač.** Dr. Fran Detela. Povest. K —90, vezano K 1-70.
- Splošno priljubljeno ljudski pisatelj nam tu slika v krasni povesti življenje na kmetih z vso svojo resnobno in težavami ter nam predločuje ljudstvo resnično tako, kakršno je.
8. zvezek: **Pasjeglavci.** Alojzij Jirasek. Zgodovinska povest. — **Kristusove legende.** 1. Vodnjak modrih mož. — 2. Betlehemske detece. — 3. Sveta noč. — 4. Beg v Egipt. — 5. V Nazaretu. — 6. V templju. — 7. Taščica. —

8. Naš gospod in sveti Peter. K 2-20, vezano K 3-20.

Velika zgodovinska povest kmečkega punta na Češkem.

9. zvezek: **Alešovec.** Kako sem se jaz likal. I. del. K 1-20, vezano K 2-—.

10. zvezek: **Isto II. del.** K 1-20, vezano K 2-—.

11. zvezek: **Isto III. del.** K 1-20, vezano K 2-—.

12. zvezek: **Dolžan.** Iz dnevnika malega poredneža. K 1-40, vezano K 2-30.

13. zvezek: **Haggard.** Dekle z biseri. K 2-—, vezano K 3-20.

Povesti slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Andrej Kalan. Nova zbirka. I. zvezek. K —80.

Zadnji dnevi Jeruzalema. (Lucij Flav.) J. Spillmann J. D. Zgodovinski roman. 2 dela. K 3-80, vezano K 5-40.

Za križ in svobodo. Igrokaz v petih dejanjih (6 moških in 1 ženska vloga). K —30, pet izvodov in več po K —35.

Posebno za mladeniška društva pripravna igra polna navdušenja za krščanska načela.

Slovanska apostola. Sardenko. Zgodovinska igra. Ob 1025 letnici Metodove smrti (885—1910). K 1-20.

Slomšek o sv. Cirilu in Metodu. Ob 1025 letnici Metodove smrti (885—1910). K 1-—.

Krek. Turški križ. (Igra v štirih dejanjih.) — Tri sestre. (Igra v treh dejanjih.) K 1-—, 10 izvodov K 8-—.

Vsebinsko obeh, za mešane vloge prirejenih iger, je tako zanimiva ter za oster tako silajno prirejena, da se bodeta radi svoje lahke uprizorljivosti gotovo kmalu osvojili naše ljudske odre.

Zbirka ljudskih iger; dosedaj 11 zv. po K —80.

Ta zbirka je zlasti za naša izobraževalna društva, pa tudi za druge odrede ljudskega in diletanškega značaja neobhodno potrebna; igre se dajo vse brez posebnih pripomočkov lahko uprizoriti.

Vsebinsko:

1. zvezek se začasno ne dobi.

2. zvezek: **I. Vedeževalka.** Gluma v enem dejanju. (6 moških vlog.) — 2. Kmet-Herod ali gorje mu, ki pride dijakom v roke! Burka s petjem v dveh dejanjih. (5 moških vlog.) — 3. Zupan sardamski ali Car in tesar. Veseloigra v treh dejanjih. (10 moških vlog.) — 4. Jeza nad petelinom in kes. Veseloigra v dveh dejanjih za dekleta. (5 ženskih vlog.) K —80.

3. zvezek: **I. Mlini pod zemljo ali zadnje ure poganstva v Rimu.** Igra v petih dejanjih. (10 moških oseb.) — 2. Sanje. Igra s petjem v petih dejanjih. (11 moških vlog.) — 3. Sveta Neža. Igrokaz v dveh dejanjih. (12 ženskih vlog.) K —80.

4. zvezek: **I. Dr. Vsezna!** In njegov sluga Stipko Tiček. Veseloigra v dveh dejanjih. (8 moških vlog.) — 2. Vaški skupuh. Igrokaz v treh dejanjih. (5 moških vlog.) — 3. Novi zvon na Krtinah ali srečna sprava. Selska igra v treh dejanjih. (8 moških vlog.) — 4. Zakleta

soba v gostilni pri „zlati goski“. Burka v enem dejanju. (6 ženskih vlog.) K —80.

5. in 6. zvezek: **I. Garcia Moreno.** Zaloigra v petih dejanjih. (16 moških vlog.) — 2. Krčmar pri zvitem rogu. Burka v enem dejanju. (5 moških vlog.) — 3. Kukavica modra ptica ali boj za doto. Veseloigra v štirih dejanjih. (8 ženskih vlog.) — 4. Sveta Cita. Slika iz njenega življenja v treh dejanjih. (9 ženskih vlog.) — 5. Pri gospodi. Zaloigra v dveh dejanjih. (5 ženskih vlog.) — 6. Črevljnar. Veseloigra v treh dejanjih. (6 moških vlog.) — 7. Kmet in fotograf. Komičen prizor. (3 moške vloge.) — 8. Kovačev študent. Burka. (6 moških in 1 ženska vloga.) K 1-60.

7. in 8. zvezek: **I. Sinovo masčevanje ali spoštuj očeta.** Igrokaz v treh dejanjih. (8 moških vlog.) — 2. Za letovišče. Burka enodejanka. (12 moških vlog in 2 otroka.) — 3. Občinski tepeček. Veseloigra v treh dejanjih. (13 moških vlog.) — 4. Dve materi. Igrokaz s petjem in štirih dejanjih. (12 ženskih vlog.) — 5. Nežka z Bleda. Narodna igra v petih dejanjih. (19 ženskih vlog.) — 6. Najdena hči. Igra za ženske vloge v treh dejanjih. (9 ženskih vlog.) K 1-60.

9. zvezek: **I. Na Betlehemske poljanah.** Božična igra v treh dejanjih. (9 moških vlog.) — 2. Kazen ne izostane. Igra v štirih dejanjih. (5 moških vlog.) — 3. Očetova kletev. Igra v treh dejanjih. (16 moških vlog.) — 4. Čašica kave. Veseloigra v enem dejanju. (8 ženskih vlog in dva otroka.) K —80.

10. zvezek: **I. Fernando strah Asturije ali izpreobrajenje roparja.** Igrokaz v treh dejanjih. (11 moških vlog.) — 2. Rdeči nosovi. Burka v enem dejanju. (7 moških vlog.) — 3. Zdalj gre sem, zdaj pa tja. Burka v enem dejanju. (5 moških vlog.) — 4. Poštna skrivnost ali začarano pismo. Burka v enem dejanju. (7 moških vlog.) — 5. Strahovi. (3 ženske vloge.) K —80.

11. zvezek: **I. Večna mladost in večna lepota.** Igrokaz v treh dejanjih. (14 ženskih vlog.) — 2. Repoštev, duh v krkonoskih gorah ali vsega je enkrat konec. Carobna burka v petih dejanjih. (9 moških vlog.) — 3. Prepirljiva sosedu ali boljša je kratka sprava kot dolga pravda. Burka v enem dejanju. (4 moške vloge.) K —80.

12. zvezek: **(Za moške vloge: Izgubljen sin. V ječi. Pastirci in kralji. — Za ženske vloge: Ljudmila. Planšarica.)** K —80.

13. zvezek: **(Za ženske vloge: Vestalka. Smrt Marije Davice. Marijin otrok.)** K —80.

14. zvezek: **(Za ženske vloge: Junaška deklica. Devica Orleanska. — Za moške vloge: Sv. Boštjan. — Za otroške vloge: Materin blagoslov.)** K —80.

15. zvezek: **(Za ženske vloge: Fabiola in Neža. — Za moške vloge: Turki pred Dunajem.)** K —80.

Navedene igre so si vsled lahke uprizorljivosti in krasne vsebine v najkrajšem času osvojile vse naše domače odre.

Use te knjige se dobe v Katoliški Bukvarni v Ljubljani, v knjigarni „Iirijska“ v Kranju in I. Krajec nast. v Novem mestu.

Dinamo stroji, elektr. motorji. Naprave za elektr. razsvetljavo in prevajanje elektr. sile. Električni obrat vseh vrst. Ventilatorji. Turbo-generatorji, elektr. železnice in lokomotive, žerjavi in dvigala. Obločnice in žarnice vseh vrst. 2073

Elektrotehniška delniška družba

preje Kolben in dr.

Praga-Vysočany

Vodne turbine vseh sestav, (Francis, Pelton). Točna, cena in hitra popravila vseh elektr. strojev od drugih tvrdk. Vse potrebe za inštaliranje. Odliki iz Siemens-Martinovega jekla, ameriška kujna litina iz lastnih velikih livaren in jeklaren. Za vele- in malo obrt.

≡ Za Novo leto ≡ znižane cene!

Anton Šarc specialna trgovina
perila.

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 5
nasproti glavne pošte.

2964 1

prodajalka

zmožna tudi nekoliko knjigovodstva, si želi službo **premeniti**. Vstop takoj. Cenjene ponudbe naj se pošiljajo pod „Prodajalka“ na upravništvo tega lista.

Dobro vpeljana

3817 3-1

kovačnica

in orodje se odda takoj za več let v najem blizu Ljubljane. — Kovač mora biti izurjen pri konjih in v drugem delu. — Naslov pove uprava „Slovenca“.

Moderne kožuhovine

kakor: ovratnice, mufi, klobuki, čepice za dame, gospode in otroke, otročje garniture, vse v največji izberi po zelo ugodnih cenah v modni trgovini

P. Magdič, Ljubljana
nasproti glavne pošte.

3012

St. 39.065.

Razglas.

Začetkom leta 1911. se ima v smislu zakona z dne 29. marca 1869 (drž. zak. št. 67), oziroma vsled odloka c. kr. ministrstva za notranje stvari z dne 20. avgusta 1910 (št. 148 drž. zak.) izvršiti splošno ljudsko popisovanje po stanju z dne 31. decembra 1910.

Za to popisovanje si mora vsakdo svoje listine, kakor rojstni list, poročni list, poselsko knjigo itd. pravočasno poskrbeti in imeti ob popisovanju pri rokah.

Z ozirom na določbo §§ 19. in 23. zgoraj navedenega zakona je dolžan nadalje vsak imetnik stanovanja, oziroma vsak družinski gospodar, imeti pripravljene za moške osebe, katere je v stanovanju popisati in katere so rojene v letih 1891. do vštetega leta 1901. ter imajo domovinsko pravico v kaki v državnem zboru zastopanih kronovin, kolka proste izpiske iz rojstne knjige, katere je izdati brezplačno, ali pa poverjen prepis rojstnega lista.

Dolžni so torej vsi imetniki stanovanj in družinski gospodarji, v kojih stanovanjih so ali bodo dne 31. decembra t. l. take osebe, ako le-te še nimajo poverjenih prepisov dotičnih rojstnih listin, preskrbeti si za vsako tako osebo takšen prepis ali izpisek najpozneje do konca tega leta ter se imajo v ta namen takoj obrniti na dotični župnijski ali matični urad, kjer se ti podatki hranijo ali kjer se je vpisalo rojstvo.

Ta rojstni list, oziroma ta izpisek bode potem prilepiti na raznaničnico, v kateri se izvrši popis dotične osebe.

To se daje javno na znanje vsled razpisa c. kr. deželne vlade za Kranjsko z dne 6. decembra 1910, št. 29.985.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 11. decembra 1910.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni
c. kr. deželne vlade svetnik

Laschan I. r.

V modni trgovini **Peter Šterk** Ljubljana, Stari trg 18

dobite

3576

lepa koristna novoletna darila

in po že znano najnižjih cenah

Specijalna trgovina najmodernejših bluz, jutranjih oblek, I^a kakovosti moško, žensko in otroško perilo, velika izbira najmodernejših moških klobukov in čepic, dalje čepic za dame, deklince i. t. d., i. t. d.

Valjčni mlin v Domžalah
I. Bončar, Ljubljana

Centralna pisarna in skladišče: Vengova ul. 6.
Telefon interurb. št. 129.

Priporoča pšenično moko izvorsne kakovosti, otrobe in druge mlevske izdelke.

Zastopstvo in zaloga v Gorici: Peter Gruden & Komp., Stolni trg 9.

M. Drenik

Kongresni trg 7

Novoletna darila!

Največja zaloga ženskih ročnih del
in pripadajoče potrebščine.

Vezenje na roko. - Tamburiranje.
Montiranje. - Plisiranje. - Predtiskarija.

3594

— Naročila se izvršujejo točno in vestno. —

Knjigoveznica „Katol. tisk. društva“ v Ljubljani

se priporoča v izdelavo vsakovrstnih knjigoveških del.
Specijaliteta: črtanje poslovnih knjig
za denarne zavode, trgovce, tovarnarje, društva i. t. d.
Vsako naročilo se točno in natančno po predpisu izvrši. Raznovrstni vzorci na zahtevo brezplačno.

Daje po

4³/₄ 0/0

UZAJEMNO PODPORNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

KONGRESNI TRG 19

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

KONGRESNI TRG 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje

po 4³/₄ 0/0

brez odbitka, tako, da dobi vlagatelj od vsakih vloženih 100 K čistih 4 K 75 v na leto. Rent davek plačuje društvo samo. Druge hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo. Daje tudi svojim članom predjme na osebni kredit, vračljive v 7 1/2 letih (90 mesecih ali 390 tednih) v tedenskih, ozir. mesečnih obrokih, kakor tudi posojila na zadolžnice in menice

Dr. Fr. Dolšak I. r.,
zdravnik v Ljubljani, podpredsednik,

Prelat A. Kalan I. r.,
predsednik,

Kanonik I. Sušnik I. r.,
podpredsednik,